

PROFILES OF LEADERSHIP

A SURVEY OF THE 1994 JEWISH AGENCY ASSEMBLY

*Who are these leaders? What is their profile and background?
Where have they come from? How do they differ from the Jewish
communal leadership of their home countries?*

*How do UIA and WZO leaders -- so-called "fundraisers" and
"Zionists" -- differ from one another, and how do they resemble
one another?*

*What do they think they need in order to be further enriched as
Jewish leaders?*

How do Americans, Israelis, and others differ from one another?

How do older leaders differ from younger leaders?

Prof. Steven M. Cohen
The Melton Centre for Jewish Education
The Hebrew University

June 1995

Sponsored by:
The Department for Leadership Development and Dor Hemshech, WZO
and
The Office of the Secretary General, JAFI

We are pleased to present "Profiles of Leadership : A Survey of the 1994 Jewish Agency Assembly". This survey of the Assembly members of the Jewish Agency is a pioneer study of Israel-Diaspora Leadership.

There exists a consensus amongst Jewish organizations regarding the need for leadership development and continuing leadership education. The present survey helps us to understand who the Jewish Agency leaders are, their organizational and educational activities and how they feel the focus of future leadership involvement and education should be directed.

The study also points to a number of areas that should be developed into a possible curriculum for future leadership education purposes.

We are grateful and thankful to Prof. Steve Cohen of the Hebrew University's Melton Center for Jewish Education in the Diaspora for undertaking the study.

Office of the Secretary General
Jewish Agency for Israel (JAFI)

Department for Leadership Development
and Dor Hemshech
World Zionist Organization (WZO)

TABLE OF CONTENTS

SUMMARY OF FINDINGS	1
THE ISSUES	2
THE SAMPLE	3
ORGANIZATIONAL BACKGROUND	4
DEMOGRAPHICS: MEN WHO ARE OLDER AND MOSTLY CONSERVATIVE OR ORTHODOX	6
RELATIVELY HIGH LEVELS OF TRADITIONAL PRACTICE	8
HIGH LEVELS OF JEWISH EDUCATION	9
HIGH LEVELS OF ISRAEL INVOLVEMENT AND ZIONIST COMMITMENT	11
THE LEADERS' CHILDREN: ZIONISTS – AND ISRAELIS – IN THE MAKING	13
THE ORGANIZATIONAL BACKGROUND: FUNDRAISING, SYNAGOGUES, AND THE ZIONIST MOVEMENT	14
“FUNDRAISERS” VERSUS “ZIONISTS”: CONTRASTING ORGANIZATIONAL PEDIGREES	16
SOUGHT-AFTER POSITIONS OF LEADERSHIP: IDEOLOGY OVER PRACTICE	18
IMPORTANCE OF LEADERSHIP FUNCTIONS: EMPHASIS ON EDUCATION, LOW PRIORITY TO MANAGEMENT	21
TOPICS FOR EDUCATIONAL PROGRAMMING	23
ISRAEL-DIASPORA: A SHARED IDEOLOGY	25
TARGET THE MODERATELY AFFILIATED	27
REACHING THE ENGLISH-SPEAKING LEADERS: THE JERUSALEM REPORT AND THE JERUSALEM POST	28
POLICY IMPLICATIONS	29

SUMMARY OF FINDINGS

1. The study is based on 272 respondents out of a sample of 398 Assembly members and 281 alternates. Of the respondents 110 represented the UIA, 68 represented the WZO in the Diaspora, and 26 represented Keren Hayesod. In addition, there were 42 Israelis representing the WZO, and 26 others from Israel.
2. A significantly smaller percentage of alternates responded than delegates, suggesting a possible lack of integration of alternates in the Assembly.
3. Women made up 40% of the North American respondents, but only 20% of those from elsewhere.
4. Two thirds of the respondents were age 50 and over; the Israelis were the youngest group and the WZO-Diaspora segment the oldest.
5. About half were Conservative Jews, with the proportion even higher among North American respondents.
6. Respondents generally reported high levels of traditional Jewish practice; for example, most say they study Jewish texts.
7. They also reported high levels of Jewish education (though less so for the UIA respondents).
8. Very large numbers are intimately connected with Israel: 24% own apartments in Israel; 41% have business interests in Israel; 71% have considered making aliyah.
9. Their children are also widely connected with Israel. Children of three quarters of the Diaspora respondents have been on Israel experience programs; children of half have lived in Israel 4 months or more; 23% of the respondents have children who now live in Israel.
10. Of those with married children only 8% of the total number of children have intermarried (excludes Israelis).
11. Regarding their experience as leaders in various agencies, almost all have led synagogues and a large minority have held leadership positions in Jewish educational institutions. The UIA respondents report high levels of involvement in Federation/UJA activities while the WZO respondents report leadership in the Zionist movement. As a group, they appear to report relatively low levels of previous involvement in human service agencies and Jewish Community Centers.
12. In their views of the skills a Jewish leader should possess, they ranked education-oriented skills far ahead of management-oriented skills.
13. They report a great interest in learning about and being active in Israel-Diaspora affairs.

THE ISSUES

This study of participants in the 1994 Jewish Agency Assembly aims to advance our understanding of the current leadership of the Jewish Agency, the World Zionist Organization, United Israel Appeal and Keren Hayesod. In no small way, those who attend the annual meetings of the Jewish Agency Assembly constitute a significant Jewish leadership elite. As much as any other definable group they represent those who formally conduct the Israel-Diaspora relationship. Accordingly, both for who they are and what they represent, the Assembly participants represent a vital group, worthy of close examination.

The Questions

This study examines a number of loosely related issues:

- 1) Who are these leaders? What is their profile and background? Where have they come from? Insofar as we can surmise how do they differ from the Jewish communal leadership of their home countries?
- 2) How can they be further enriched as Jewish leaders?
- 3) How do UIA and WZO leaders – so-called “fundraisers” and “Zionists” – differ from one another, and how do they resemble one another?
- 4) How do Americans, Israelis, and others differ from one another?
- 5) How do older leaders differ from younger leaders?

The practical implications of this research bear upon potential programs for leadership development and education. In particular, the findings from this study can inform efforts to enrich and advance current Jewish leaders as well as efforts to recruit and train the younger generation of leaders.

In addition, these findings address the ongoing relationship between the “Zionists” and the “fundraisers,” one that has been a matter of some controversy over the years. This study helps both camps understand their points of difference and similarity. In brief, and to foreshadow some of the findings, this survey demonstrates that so-called Zionists and so-called fundraisers are actually more like one another than many previously believed.

The study of Jewish leadership is rudimentary, to say the least. Unlike other areas of social science research, even that pertaining to contemporary Jews, no significant body of knowledge or prior research was available to shape initial hypotheses. As a result, more than in other studies, the findings here take the form of weakly connected insights, frequently raising more questions than they answer.

The study begins with the participants’ organizational background. In due course, it examines their demographic profile, their Jewish characteristics, their Israel involvement, their patterns of leadership in communal life, their attitudes toward leadership development, and their views on selected Israel-Diaspora matters, as well as other issues.

THE SAMPLE

During the 1994 Jewish Agency Assembly, staff members from the Department for Leadership Development and Dor Hemshech of the WZO, circulated an 8-page questionnaire among all attending delegates and alternates. The questionnaires were printed in four languages (English, French, Hebrew and Spanish) so as to allow for maximal participation.

Following the Assembly, the Department mailed questionnaires to non-responding delegates. In all, 272 questionnaires were returned, and they form the basis for this study.

FIVE KEY GROUPS: For many purposes, it was useful to divide the 272 respondents into five key groups.

- 1) UIA and KH representatives from the U.S. and Canada (N= 110)
- 2) WZO representatives from the U.S. and Canada (N= 42)
- 3) WZO representatives from other Diaspora countries (N= 26)
- 4) Keren Hayesod representatives from the Diaspora other than Canada (N= 26)
- 5) WZO representatives from Israel and other Israelis from JAFI (professionals) and other organizations (N= 42)

In addition, 26 respondents are included in the totals below but do not fit neatly into any of the five principal categories above.

This scheme allows for the following useful comparisons that occur repeatedly in the text:

- "Fundraisers" versus "Zionists" (i.e., UIA and Keren Hayesod versus all the others)
- Diaspora versus Israeli leaders (UIA, Keren Hayesod, and WZO Diaspora versus Israelis)
- North American versus other Diaspora leaders (UIA plus North American WZO versus Keren Hayesod plus WZO outside North America, but not Israel)

As many as 63% of the respondents came from North America. The Israelis constituted 17% of the sample, leaving 20% for other Diaspora countries.

The examination of age-related differences reported in the text below was confined to those of North American origin, so as to avoid confounding the age analysis with country variations. In the discussion "**younger**" leaders refers to those under 50 years of age, "**middle-aged**" to those 50-64, and "**older**" to those 65 or more.

ORGANIZATIONAL BACKGROUND

Much as one would expect, the UIA (42%) and the WZO (36%) represented the two largest points of affiliation in this sample, with just 10% representing Keren Hayesod.

Over three quarters of the sample were "members" of the Assembly. Although in the entire population of Assembly participants members outnumber alternates 4-to-3, among the respondents to this survey, members outnumbered alternates by more than 7-to-1. In part this imbalance reflects the emphasis placed by the Department for Leadership Development professional staff in securing responses from members. But, in equal if not greater measure, the imbalance reflects the alienation of alternates from the entire Assembly program.

The staff members who distributed and collected the questionnaires reported that alternates felt far less obligated to complete it, in part reflecting their lesser sense of obligation to the Assembly as a whole. This state of affairs is surprising in that alternates and members can be assigned their roles on a random basis by their organizations or communities.

This serendipitous finding suggests that Assembly organizers give some thought to improving the integration and sense of participation and belongingness among alternates.

Under a fifth of the respondents were members of the Board of Governors while nearly 40% were serving on a Board of Governors committee.

Younger respondents were distinguished by reporting few organizational affiliations. Apparently more came as observers, while older respondents more often were clearly attached to one or another official delegation.

A substantial portion (23%) of the respondents are paid professionals rather than lay volunteers. Moreover, the proportions sharply differ among the Israeli and all others. Of the Israelis in attendance, most (54%) were professionals; of the others, only about one sixth were.

This professional - lay distinction may underlay some of the points of contention between Israeli and their Diaspora counterparts. On the Diaspora side are primarily unpaid volunteers, with all that implies in terms of their social status, ideology, and investment in the outcome of decisions. On the Israeli side are people who are paid professionals which, in most cases, implies less personal affluence and a very deep and personal investment in the policies and decisions of the Assembly. Though billed as a partnership between caring Diaspora and Israeli representatives, in point of fact the Assembly brings together people with very different personal stakes and backgrounds.

On one important level, representatives of Israel and the Diaspora are far from being true counterparts. The personal dynamic may be such that Israeli professionals see the Diaspora volunteers as uninformed interlopers, and many Diaspora volunteers may on the one hand defer to the Israeli professionals and on the other hand they may question that very same Israeli professional. That the professional - lay distinction overlaps the Israeli-Diaspora distinction probably serves to deepen sources of contention and misunderstanding.

ORGANIZATIONAL BACKGROUND AND CHARACTERISTICS

(All entries are percentages)

N=272

DOMICILE

U.S.A.	58%
CANADA	5
U.K.	7
SOUTH AFRICA	2
AUSTRALIA, NEW ZEALAND	6
ISRAEL	17
OTHER	6
	100

REPRESENTATION

Which of the following organizations do you officially represent?

World Zionist Organization	36%
United Israel Appeal	42
Keren Hayesod	10
Other	12
	100

ROLE

What is your role at this Assembly?

Member	76%
Alternate	10
Observer	10
Other	4
	100

	YES
Are you a member of the Board of Governors?	19%
Do you serve on a Board of Governors' committee?	38%
Are you a Jewish communal professional (i.e., NOT a lay person)?	23%

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
% PROFESSIONAL:	13.3	16.2	28.0	16.7	53.8

KEY: UIA = United Israel Appeal, North American resident
 WZO-US = World Zionist Organization, North American resident
 WZO-OTHR = WZO, Diaspora but not North America
 KH = Keren Hayesod, Diaspora but not North America
 ISRAEL = Residents of Israel, any organizational affiliation

DEMOGRAPHICS: MEN WHO ARE OLDER AND MOSTLY CONSERVATIVE OR ORTHODOX

SEX: About two thirds of the participants are men, and (obviously) a third are women. However, gender breakdown differs markedly by region. In particular, about 40% of the North Americans (from both the UIA and the WZO) are women, and only about 20% of those from the rest of the Diaspora and Israel are women. Apparently, the feminist movement has had a greater impact upon the selection of Jewish leadership in the United States and Canada than it has elsewhere in the Jewish world.

Among the North Americans, the female proportion is about twice as high among younger as opposed to older participants (49% versus 24%), undoubtedly reflecting the increasing assumption of leadership by younger women.

AGE: Fully a quarter of the participants are 65 years old or older, and more than two thirds are 50 or older; just 11% are under 40. The two oldest key groups in the sample are the representatives of Keren Hayesod and the North American representatives of the WZO; the youngest are the Israelis. None of the Keren Hayesod representatives in the sample were under 40 and 85% were 50 and over. Among the North American WZO representatives, 83% were 50 and over as compared with just 53% of the Israelis.

While the need to bring in more younger leadership may characterize all sectors of international Jewish leadership, the need is most pronounced among the Keren Hayesod and the WZO in North America. The Israelis, in contrast, have managed to involve relatively larger proportions of people under the age of 50.

DENOMINATION: Almost half the sample identified itself as Conservative Jews. The Orthodox (with 22%) constitute the next largest denomination, followed in turn by the Reform (16%). These totals obscure some sharp differences by region and organizational affiliation.

Four patterns may be observed:

- The North Americans, especially the UIA representatives, are more heavily Conservative. The representation of Conservative Jews in the North American leadership clearly exceeds that in the general Jewish population. Among the North Americans, the Orthodox (although a small minority) are much more numerous among the WZO than among the UIA representatives (14% versus 8%).
- The second pattern is found among the non-American WZO members where a plurality (42%) are Orthodox, the rest being divided evenly among three other options.
- The Keren Hayesod segment presents a third pattern: over two in five are Conservative and over two in five are Orthodox.
- Finally, the Israelis are the one group with a significant number of “secular” Jews (40%); the next largest group is the Orthodox (28%), reflecting Israeli patterns of religious identification where people are either “dati” or “hiloni”.

Among the North Americans, younger participants were more frequently Orthodox than were older participants, although even among those under 50, Conservative Jews still constituted nearly half the participants.

DEMOGRAPHIC BACKGROUND

(Entries are percentages)

Sex:	MALE	66%	FEMALE	34%		
		UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
	MALE	60.2	59.5	80.8	80.0	77.3
	FEMALE	39.8	40.5	19.2	20.0	22.7
		<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

Age:	65+	25%				
	50-64	45				
	40-49	19				
	Under 40	11				
		UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
	Under 30	2.8	0.0	7.7	0.0	2.1
	30-39	10.1	5.0	15.4	0.0	6.4
	40-49	16.5	7.5	11.5	15.4	38.3
	50-64	50.5	55.0	42.3	61.5	27.7
	65+	20.2	32.5	23.1	23.1	25.5
		<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

Denomination:	ORTHODOX	22				
	CONSERVATIVE	46				
	REFORM	16				
	SECULAR	11				
	OTHER	6				
		UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
	ORTHODOX	8.2	14.3	42.3	42.3	28.9
	CONSERVATIVE	66.4	50.0	19.2	46.2	3.3
	REFORM	19.1	19.0	19.2	3.8	8.9
	SECULAR	.9	7.1	19.2	3.8	40.0
	OTHER	5.5	9.5	0.0	3.8	8.9
		<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

KEY: UIA = United Israel Appeal, North American resident
WZO-US = World Zionist Organization, North American resident
WZO-OTHR = WZO, Diaspora but not North America
KH = Keren Hayesod, Diaspora but not North America
ISRAEL = Resident of Israel, any organizational affiliation

RELATIVELY HIGH LEVELS OF TRADITIONAL PRACTICE

Assembly participants are far more involved in Jewish ritual practice than are Jews generally, be they in the Diaspora or Israel. Over four fifths report that Sabbath candles are lit in their homes (as contrasted with just about a fifth of American Jewish households). About half maintain separate utensils for meat and dairy products in their homes, a basic requirement for observance of kashrut. About three fifths attend synagogue services monthly (somewhat less among the Israelis). Significantly, almost half claim to study texts or participate in a text study group, a proportion that figures to be far higher than among the Jewish rank and file. Moreover, among the North Americans, younger participants study text more often than older participants, in line with the higher levels of Orthodoxy and – as we shall see – higher levels of Jewish education among younger leaders.

Among the North Americans, the WZO representatives are somewhat more traditionally involved than the UIA delegation, but even the latter are far more ritually active than the American Jewish population at large.

TRADITIONAL PRACTICES

	% YES
Are Sabbath candles usually lit in your home?	82
Do you have separate utensils for meat & dairy foods at home?	52
Do you attend synagogue services once a month or more?	61
Do you study Jewish texts or participate in a text study group?	55

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
CANDLES	79.8	78.0	92.3	84.6	82.2
KASHRUT – UTENSILS	48.6	57.5	56.0	38.5	60.0
SYNAGOGUE SERVICES	56.5	73.2	69.2	57.7	46.7
STUDIES TEXT	56.1	62.5	61.5	40.0	46.7

KEY: UIA = United Israel Appeal, North American resident
 WZO-US = World Zionist Organization, North American resident
 WZO-OTHR = WZO, Diaspora but not North America
 KH = Keren Hayesod, Diaspora but not North America
 ISRAEL = Resident of Israel, any organizational affiliation

HIGH LEVELS OF JEWISH EDUCATION (BUT LESS SO FOR UIA DELEGATES)

Complementing their high levels of religious practice, Assembly participants report relatively high levels of exposure to Jewish education in their youth and afterwards. Almost half have taken a Jewish studies course at a university (at least double the current and growing rate among rank-and-file American Jews). Almost a quarter attended a yeshiva or day school (a very large number, considering the fairly recent growth in yeshiva and day schools and the older age of most participants). Most (64%) belonged to a Jewish or Zionist youth movement, and 37% visited Israel in their youth. Reflecting their strong Jewish background and involvement, about half report being able to conduct a simple conversation in Hebrew.

Around three quarters had been involved in a Jewish or Zionist youth group; as one might expect, the figures are higher for the WZO members than for the “fundraisers.” Many had been to Israel in their youth – about a quarter of the North Americans and about half of the others. The North American figures are almost double that of the American Jewish population at large. However, we need to recall that these adults are not especially young; most were teen-agers well before 1968 when youth travel to Israel took a sharp upward turn.

With the exception of youth travel to Israel, on all these measures the Diaspora “Zionists” outscore the “fundraisers” from the same part of the Diaspora (North America or elsewhere). That is, the WZO members were at least twice as likely as their UIA or KH counterparts to report having taken university courses in Judaica or to have studied in a yeshiva or day school.

The reversal of the Zionist/fundraiser pattern for the Israel youth trip is consistent with the younger age of the fundraisers and the post-1967 surge in Israel youth travel. In other words, Israel travel was far more popular when the fundraisers were adolescents than when the WZO representatives were teen-agers.

In point of fact, the UIA representatives from North America report levels of prior Jewish education that are not particularly extraordinary. The extent to which they report being able to manage simple Hebrew is the one area where they substantially exceed levels of Jewish education among the American Jewish population at large.

Among North Americans, younger delegates reported Jewish educational experiences far more than their elders. For example, of those under 50 years old, 58% reported Jewish studies courses in the university as opposed to 32% of those 65 and over. Strikingly, 53% of the younger group had been to Israel in their youth as opposed to just 23% of middle-aged Americans and only 9% of those 65 and over.

Note: Although the study was able to ascertain the level of Diaspora leaders’ involvement with Israel, we neglected to consider the extent to which Israelis have experienced the Diaspora. Are Israelis who have spent considerable time in the Diaspora (or olim more generally) more sympathetic and better equipped to interact with Diaspora leaders? The answer to this question must await a future study.

JEWISH EDUCATIONAL EXPERIENCES

(Entries are percentages)

Can you conduct a simple conversation in Hebrew?	54
Did you ever take a Jewish studies course at a university?	47
Did you attend a day school or full-time yeshiva?	23
Did you belong to a Jewish or Zionist youth movement?	64
Before the age of 22, did you ever visit Israel?	37

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
HEBREW	38.5	60.0	72.0	56.0	94.7
UNIVERSITY COURSE	33.0	60.0	50.0	26.9	83.3
YESHIVA OR DAY SCH	13.8	25.0	39.1	7.7	47.1
YOUTH MOVEMENT	47.2	77.5	88.0	69.2	-
VISITED ISRAEL	30.3	20.0	48.0	50.0	-

KEY: UIA = United Israel Appeal, North American resident
 WZO-US = World Zionist Organization, North American resident
 WZO-OTHR = WZO, Diaspora but not North America
 KH = Keren Hayesod, Diaspora but not North America
 ISRAEL = Resident of Israel, any organizational affiliation

HIGH LEVELS OF ISRAEL INVOLVEMENT AND ZIONIST COMMITMENT

Consistent with their leadership positions, their traditional practice, and their relatively strong Jewish backgrounds, these leaders report extraordinarily high levels of Israel involvement and Zionist commitment.

Thus, of the North Americans (UIA or WZO) just over 60% say they have considered making aliyah, about four times the rate among the American Jewish public at large. Among leaders from the rest of the Diaspora, about 90% have given thought to settling in Israel. Somewhat lower numbers have encouraged their children to make aliyah – about 40% of the Americans and 70% or so of those from elsewhere.

Significantly, these high rates of aliyah interest characterize the so-called “fundraisers” as much as the so-called Zionists. The major distinction in the rates is between North America and the rest of the world, and not between WZO representatives and their fundraising counterparts.

Lest one think that the avowed interest in aliyah is artificial, we have evidence of significant ongoing connections with Israel. About a third of the North Americans and about half of the others have at one point rented an apartment in Israel, suggesting a more lengthy and intimate experience with Israel than mere tourism or repeated Missions. In fact, a quarter now own an apartment in Israel (about one North American in eight; over a quarter of the WZO representatives from elsewhere; and a half (!) of the Keren Hayesod representatives). Even more maintain business interests in Israel; and here is one area where the so-called fundraisers actually outscore their Zionist counterparts. Of the UIA delegates and alternates, almost half have business interests in Israel as do 62% of the Keren Hayesod representatives. Among the WZO representatives, the figures are far lower (28% for the North Americans, and 12% for the rest of the world).

In all about a third of the sample has lived in Israel for a year or more at some point in their lives. Even among the UIA representatives, as many as 23% have lived in Israel for a year.

Missions are extremely popular among these leaders. Almost three quarters have been on three or more Missions; as many as 87% have been on at least one Mission. Even two thirds of Israelis have participated in Missions and most Israelis have participated in three or more.

We have no direct data on Diaspora Jewish leaders who are the counterparts of these Assembly participants. However, the impression of many astute observers who have inspected these figures is that Assembly participants are far more involved with Israel than are typical Jewish communal leaders outside the orbit of the Jewish Agency, the UIA, the WZO, and Keren Hayesod. Apparently, those with strong prior connections with Israel gravitate to JAFI involvement or (to some extent), JAFI involvement may provoke some sorts of connections with Israel and Zionism.

ZIONIST INVOLVEMENT

(Entries are percentages)

Have you ever considered making aliyah?	71
Have you encouraged your children or grandchildren to make aliyah?	48

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH
CONSIDERED ALIYAH	60.2	63.4	92.0	88.5
ENCOURAGED FAMILY	39.6	41.7	69.6	75.0

Have you ever rented an apartment in Israel?	42
Do you now own an apartment in Israel?	24
Do you have any business interests or investments in Israel?	41
Lived in Israel 1 year or more	41

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH
RENTED APARTMENT	33.9	32.5	55.0	47.8
OWN APARTMENT	13.9	10.3	28.0	50.0
BUSINESS INTERESTS	46.4	28.2	12.0	61.5
LIVED 1 YEAR ISRAEL	23.0	41.7	33.3	30.8

In how many "Missions" (such as those sponsored by the UJA) have you participated, if any?

NONE	13
ONE-TWO	14
THREE+	72

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
NONE	8.3	15.8	40.0	7.7	35.7
ONE	8.3	2.6	12.0	3.8	0.0
TWO	4.6	7.9	8.0	0.0	7.1
THREE+	<u>78.9</u>	<u>73.7</u>	<u>40.0</u>	<u>88.5</u>	<u>57.1</u>
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

KEY: UIA = United Israel Appeal, North American resident
WZO-US = World Zionist Organization, North American resident
WZO-OTHR = WZO, Diaspora but not North America
KH = Keren Hayesod, Diaspora but not North America
ISRAEL = Resident of Israel, any organizational affiliation

THE LEADERS' CHILDREN: ZIONISTS -- AND ISRAELIS -- IN THE MAKING

Given the sorts of results reported above, it should come as no surprise that the children of these leaders have developed extraordinary ties with Israel.

Three quarters of the children have participated in a short-term program in Israel. In North America, the rates are higher for the WZO than for the UIA representatives (89% versus 71%). Yet, by any standard, these are extraordinarily high rates. In the general population of American Jews, less than one in five adults under 50 have participated in such programs.

More impressive are the figures for children who have spent four months or more in Israel – about half of these leaders have children who have done so. The rates are higher for those outside North America; but even among the children of the UIA representatives, as many as 43% have children who have spent at least a four-month period in Israel.

Most significantly, over a fifth (23%) of the Assembly participants from the Diaspora report that they have children living in Israel. The rate is much higher for the leaders outside North America (41% for the WZO and 32% for Keren Hayesod). Even so, that about 12% of the North American delegates could report that their children have made aliyah is a truly remarkable testimony to the extent of their involvement with Israel.

The strength of their Jewish connections is further demonstrated by the relatively low rate of intermarriage. Of the children of Diaspora Jewish leaders who have married, just 8% have married non-Jews, a far cry from the rate of 41% or more which characterizes recently marrying American Jews.

THE LEADERS' CHILDREN'S ISRAEL AND JEWISH INVOLVEMENT

(Entries are percentages)

Have any of your children ever participated in a short-term (3 months or less) program in Israel?	75
Have any of your children ever spent 4 months or more in Israel?	51
Are any of your children now living in Israel?	23

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH
PROGRAM IN ISRAEL	71.4	89.2	78.3	88.0
4 MONTHS+ IN ISRAEL	42.7	54.1	63.2	77.3
NOW LIVING IN ISR	12.6	10.5	40.9	32.0

Of those with married children, what percent of their children have intermarried (excludes Israelis): 8%

KEY: UIA = United Israel Appeal, North American resident
WZO-US = World Zionist Organization, North American resident
WZO-OTHR = WZO, Diaspora but not North America
KH = Keren Hayesod, Diaspora but not North America

THE ORGANIZATIONAL BACKGROUND: FUND-RAISING, SYNAGOGUES, AND THE ZIONIST MOVEMENT

Where did these leaders come from? What have they been doing as Jewish leaders besides serving on the JAFI Board, or in the UIA, WZO, or Keren Hayesod? The answers to these questions have implications for understanding the current leadership, the sources of future leadership, and the differences between so-called fundraisers and Zionists.

The respondents reported leadership involvement in a wide range of activities. However, three types stand out as especially frequent: fundraising, synagogues, and the Zionist movement. Almost half have held leadership positions in a national campaign organization and two thirds have helped lead their local Jewish Federations. Most have held a Board position in their synagogues. And almost half have led a national Zionist organization.

In addition, a significant number (44%) have been involved as leaders of national or local Jewish education agencies, and almost as many (38%) have held leadership positions in pro-Israel lobbies like AIPAC.

Most notable are the relatively small numbers who have held positions in social service agencies – 22% each in an old age home and in a family agency – or in a Jewish Community Center (32%). Unfortunately, we have no way of comparing these figures with the wider Diaspora Jewish leadership. However, experienced observers speculate that the proportions of such leadership who have held positions in the human services sector of the Jewish community may well be considerably higher than those found here, especially in light of the seniority of the sample. That is, the WZO and “fundraiser” leaders may be drawn more heavily from the Zionist, fundraising, religious and educational sectors of Jewish life and less from those agencies with a social service or social work orientation. Indeed, this pattern may well reflect an underlying division among functional sectors in Jewish community life.

Younger delegates differed from their older counterparts in one significant way. In almost all instances, younger delegates reported fewer posts in Jewish leadership than did their elders. For the most part, this pattern reflects the tendency of leadership experiences to accumulate over time. But, in a few instances the age differences were so striking as to suggest that these were agencies that have a particular problem in attracting younger leaders. The two organizations that stood out here are Israel Bonds and the “Friends of” agencies.

At the other conceptual extreme are agencies where the participation of younger leaders matches or even exceeds that of their elders. Synagogues and JCCs are striking in this regard. Apparently, these two local agencies serve as entry channels for younger leaders.

All of these findings (the high levels of Zionist education, the many links with Israel, the Jewish and Zionist involvement of the children, the apparent under-representation of leaders with social service background) point to the very selective nature of the current leadership recruitment process. These leaders are by no means a typical cross-section of Diaspora Jewish leaders generally.

PAST AND CURRENT ORGANIZATIONAL SETTINGS AS JEWISH LEADERS

	% WITH ANY PAST LEADERSHIP INVOLVEMENT
JAFI AND ITS CONSTITUENTS	
Jewish Agency for Israel	51
United Israel Appeal	41
World Zionist Organization	28
Keren Hayesod	17
FUND RAISING	
National Campaign Org'n (e.g., UJA, JIA, IUA, UIA-Canada)	45
CJF	26
A local Federation	66
A local UJA or Federation Campaign	57
ZIONIST MOVEMENT	
A national Zionist organization	48
A local chapter of a national Zionist organization	44
SYNAGOGUE	
A synagogue	57
NATIONAL PHILANTHROPIC	
JDC	15
HIAS	10
FUND-RAISING, NOT FEDERATION	
"Friends of" (Israeli university, hospital, etc.)	31
Israel Bonds	23
DEFENSE	
A national "defense" agency	14
A local chapter of a "defense" agency or a JCRC	28
Pro-Israel lobby (e.g., AIPAC)	38
EDUCATION	
A national or local Jewish education agency	44
School, camp, or BJE	26
CULTURAL	
A national or local Holocaust-related agency	28
A national or local Jewish cultural agency	30
SOCIAL SERVICE	
A Jewish Community Center	32
An old age home or elderly service agency	22
A family or children's service agency	22

“FUND-RAISERS” VERSUS “ZIONISTS”:

CONTRASTING ORGANIZATIONAL PEDIGREES

Much has been made about the distinction between the “fundraisers” (UIA in North America and Keren Hayesod elsewhere) and the Zionists (the WZO). Thus far, we have seen rather minor differences between the two groups. The Zionists may be older and have a stronger connection to Israel, but the fundraisers are distinguished by rather strong ties to Israel as well as a near-universal identification as “Zionists” themselves. Moreover, the WZO delegates, as we shall see, claim to have been active fund-raisers almost as often as their UIA or KH counterparts.

In contrast with the minor distinctions noted immediately above, the two groups exhibit rather major differences with respect to the types of organizations they have led or are now leading. (This discussion focuses on North America; but many of the observations can be extended to the other parts of the Diaspora.) Some of these differences are rather obvious and predictable. Thus, the WZO people have had far more involvement in the Zionist movements, both locally and nationally. The UIA people report far higher levels of activity in the CJF, Federations, and UJA campaigns.

But the distinctions occur in other areas as well. The WZO representatives are about twice as likely to have held leadership positions in Israel Bonds and the “Friends of” organization as have the so-called “fundraisers.” Thus, the “Zionists” are indeed fundraising, but for Israel-oriented charities outside the UJA-Federation framework. In addition, relative to the UIA people, the WZO representatives have been substantially more active in “defense” organizations, JCRCs, and AIPAC (or its equivalent). These agencies have in common an interest in furthering Israel’s public support and in advocating Jewish interests in the larger society.

In contrast, the UIA delegates have been more involved with the Joint, HIAS, JCCs, and social service agencies. These organizations are clearly closer to the UJA-Federation orbit.

As noted, almost all these differences extend to the comparison of Keren Hayesod delegates with WZO delegates from the rest of the Diaspora.

These differences in organizational pedigrees both shape and reflect stylistic and cultural differences, even though – it appears – they do not generate significant differences on most of the policy issues addressed in this study (see below). This observation would be consistent with the inference that much of the tension between the two camps reflects concerns over turf and control rather than significant differences over policy and program.

LEADERSHIP EXPERIENCE IN ORGANIZATIONAL SETTINGS BY AFFILIATION

(Entries are percentages)

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
JAFI	51.9	76.3	40.9	47.8	71.4
WZO	8.9	89.7	70.8	4.8	52.9
UIA	56.6	71.8	23.8	40.0	12.5
KEREN HAYESOD	–	–	42.9	83.3	11.8
NAT'L CAMPAIGN	63.1	53.8	41.2	75.0	–
CJF	55.1	16.2	–	–	–
FEDERATION	95.1	57.9	–	–	–
UJA	89.6	60.5	43.8	44.4	–
NAT'L ZIONIST	30.7	97.5	78.9	40.0	66.7
LOCAL ZIONIST	29.9	77.5	73.9	31.8	65.9
SYNAGOGUE	68.9	80.0	63.6	52.4	66.7
JDC	32.3	18.9	–	–	–
HIAS	18.2	10.5	–	–	6.3
ISRAEL BONDS	29.7	57.9	9.5	14.3	6.3
FRIENDS OF	36.6	51.3	33.3	52.4	18.8
DEFENSE	19.2	30.6	23.5	5.6	12.5
JCRC	37.0	62.2	23.5	22.2	–
AIPAC	47.1	71.8	44.4	33.3	31.3
JEWISH EDUCATION	60.0	57.9	58.8	55.6	66.7
BJE	44.6	51.6	64.3	35.7	52.9
HOLOCAUST-RELATED	35.9	42.1	41.7	15.8	25.0
CULTURAL	45.5	47.1	40.0	19.0	31.3
JCC	38.2	25.0	38.1	42.9	40.5
OLD AGE AGENCY	31.1	24.3	28.6	42.9	11.8
CHILD OR FAMILY	33.7	27.0	10.0	52.6	17.6

KEY: UIA = United Israel Appeal, North American resident
WZO-US = World Zionist Organization, North American resident
WZO-OTHR = WZO, Diaspora but not North America
KH = Keren Hayesod, Diaspora but not North America
ISRAEL = Resident of Israel, any organizational affiliation

SOUGHT-AFTER POSITIONS OF LEADERSHIP

IDEOLOGY OVER PRACTICE

We presented the respondents with a list of areas of expertise and asked them to answer two questions. One asked about the extent of their activity in these areas; the other asked about which areas most interest them in terms of assuming leadership responsibilities in the future.

The three items at the top of both lists were:

- Israel-Diaspora relations;
- Pro-Israel advocacy; and
- Jewish and/or Zionist education.

These three areas are distinguished by their emphases on ideas, ideology, and intellect. In contrast, several of the very areas that touch upon the practical mission of the Jewish Agency elicited less interest: Klitah; economic development; Aliyah; and Jews in the former Soviet Union.

Among the North Americans, the UIA and WZO delegates evinced clearly different tendencies. Thus, the UIA delegates more often answered: Aliyah, Klitah, economic development; and the former Soviet Union. In contrast the WZO delegates more readily emphasized: Israel-Diaspora relations, the Zionist movement, the progressive agenda, Jewish education, pro-Israel advocacy, and women's issues.

Again, speaking very loosely, the areas favored by the "fundraisers" are more practical, more substantive, more connected with the traditional rescue and relief functions of the Jewish Agency. Those favored by the "Zionists" tend to the more ideological and educational.

As might be expected, younger leaders exhibited less interest and background in the Zionist movement.

AREAS OF EXPERTISE AND INTEREST IN WORLD JEWISH LEADERSHIP ROLES

(1) Over the last 10 years, to what extent have you been active in each of the following areas of world Jewish leadership?

(2) To what extent are you interested in assuming leadership responsibilities in each of these areas?

	(1) % VERY ACTIVE	(2) % VERY INTERESTED
Israel-Diaspora Relations	63	77
Pro-Israel advocacy	66	65
Jewish and/or Zionist education	47	57
Klithah – absorption of new immigrants	36	48
Economic development in Israel	24	46
Aliyah – assisting immigration to Israel	35	45
Zionist Movement	46	44
The “progressive” agenda (e.g., religious pluralism, civil rights in Israel, etc.)	25	35
Former Soviet Union/Eastern Europe	27	30
Women’s Issues in Jewish Life	22	27

% ACTIVE IN VARIOUS AREAS OF EXPERTISE BY AFFILIATION

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
ALIYAH	39.8	27.5	19.2	39.1	45.5
KLITAH	40.2	25.0	8.0	36.4	56.8
ISRAEL DIASPORA	62.0	85.4	50.0	44.0	65.9
ZIONIST MOVEMENT	17.0	88.1	73.1	24.0	62.8
PROGRESSIVE AGENDA	22.5	36.6	23.1	13.6	32.5
JEWISH EDUCATION	38.1	65.0	50.0	33.3	56.8
SOVIET UNION	33.3	15.0	16.0	16.7	30.2
ECONOMIC DEVELOPMT	33.0	17.5	16.0	33.3	17.5
PRO-ISRAEL ADVOC	68.5	81.0	65.4	62.5	43.9
WOMEN'S ISSUES	12.5	45.0	19.2	17.4	22.7

% VERY INTERESTED IN VARIOUS AREAS OF EXPERTISE BY AFFILIATION

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
ALIYAH	46.9	36.1	29.2	54.5	58.5
KLITAH	53.5	37.8	25.0	54.5	54.8
ISRAEL DIASPORA	79.2	81.6	68.0	66.7	74.4
ZIONIST MOVEMENT	17.9	82.9	72.0	14.3	60.5
PROGRESSIVE AGENDA	29.5	60.5	40.0	13.6	40.5
JEWISH EDUCATION	52.6	65.9	70.8	54.5	55.8
SOVIET UNION	34.1	22.9	13.0	20.0	39.5
ECONOMIC DEVELOPMT	55.1	35.1	33.3	66.7	40.0
PRO-ISRAEL ADVOC	69.7	77.5	62.5	54.5	51.2
WOMEN'S ISSUES	23.4	42.1	20.8	14.3	28.6

IMPORTANCE OF LEADERSHIP FUNCTIONS

EMPHASIS ON EDUCATION, LOW PRIORITY TO MANAGEMENT

We asked the respondents to evaluate several sorts of leadership functions. Again, they were asked to describe their own recent activities and to estimate the importance of these areas to Jewish leaders.

Among the areas which were most highly ranked in terms of their importance were education, leadership development, and several other areas, not far behind. At the bottom of the list were financial controls and planning, as well as management and administration. The latter are distinguished by their focus on instrumental areas, or areas which are more properly the preserve of professionals rather than unpaid volunteers. In contrast, many of the other areas are those where lay leaders believe they have primary responsibility.

The various sub-groups in the population reported few substantively interesting variations in the extent to which they evaluated the various areas of leadership activity. However, two sets of responses are particularly noteworthy.

The fundraisers – whether in or out of North America – place far more emphasis on fundraising as an important leadership skill than did their counterparts in the WZO. These differences reflect obvious differences in prior areas of activity.

With respect to another area – consensus building – a substantively intriguing difference emerges. The Israelis report relatively little interest in consensus-building as an important leadership skill or as an area in which they see themselves as particularly active. In contrast, at the other end of the spectrum are the North American fund-raisers, 80% of whom see consensus-building as a very important leadership activity.

Not a few observers have noted the very different attitudes to conflict and consensus among Israelis and Diaspora Jews, particularly the Americans, and even more particularly among those shaped by the Federation movement. Israelis are accustomed to ideological conflicts and more readily accept passionate inter-personal confrontation and debate. Americans tend to seek common ground; the Federation movement prides itself at managing conflict and keeping all parties on board through contentious times. The results here accord with these different styles. Indeed, they point to the possibility that Israelis and Diaspora Jews (again, with the Americans as a special extreme case) may abide by varying definitions of the requirements for Jewish leadership.

In keeping with these findings, among the North Americans, younger delegates more readily expresses interest in the types of skills that have come to characterize the Federation movement: consensus building, management and administration, financial planning, and others. These differences point to deeper stylistic differences between younger leaders of Federation background and older leaders of Zionist movement background.

ACTIVITY IN AND IMPORTANCE ATTACHED TO LEADERSHIP FUNCTIONS & ACTIVITIES

(1) Over the last 10 years, to what extent have you been active in each of the following sorts of leadership functions?

(2) In your view, how important is it for Jewish leaders to develop expertise in each of the following areas of competence?

	(1) % VERY ACTIVE	(2) % VERY IMPORTANT
Education	52	81
Leadership development/HRD	52	78
Interaction with Jewish rank-and-file	65	76
Projecting & communicating vision/goals	54	76
Strategic planning, setting priorities	56	75
Fund-raising	65	71
Consensus-building	47	67
Community relations	51	64
Public relations, communication	43	61
Financial controls, planning	38	43
Management and administration	48	34

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
FUNDRAISING					
VERY ACTIVE	75.5	80.5	40.0	73.1	38.3
VERY IMPORTANT	79.6	65.9	46.2	76.9	52.6
EDUCATION					
VERY ACTIVE	51.4	57.9	41.7	28.0	69.6
VERY IMPORTANT	80.7	78.0	92.0	76.9	84.2
CONSENSUS-BUILDING					
VERY ACTIVE	54.9	51.4	43.5	30.8	34.9
VERY IMPORTANT	80.2	64.1	53.8	60.0	44.4

KEY: UIA = United Israel Appeal, North American resident
 WZO-US = World Zionist Organization, North American resident
 WZO-OTHR = WZO, Diaspora but not North America
 KH = Keren Hayesod, Diaspora but not North America
 ISRAEL = Resident of Israel, any organizational affiliation

TOPICS FOR EDUCATIONAL PROGRAMMING

We asked the respondents to evaluate several educational areas in terms of their value to emerging Jewish leaders.

They placed greatest emphasis on contemporary topics. Among the areas that were seen as most important for Jewish leaders were: Israel-Diaspora relations (82%); the local Jewish community (81%); Israeli history (74%); Jewish education (72%); and several Israeli-oriented topics. These topics are distinguished by their relevance to the current and likely future concerns of the Jewish Agency.

In contrast, those with the least appeal were studying Talmud (19%); Jews of Eastern Europe (24%); and the Bible (27%). Their low rankings may derive from their seeming lack of direct relevance to the functional concerns of the Agency. To be sure, a major portion of the Agency budget is devoted to transporting and settling the remaining Jews of Eastern Europe. But familiarity with these Jews in their home countries may not be seen as directly tied to the task of helping them emigrate.

We then asked the leaders to choose topics that they personally would like to study. The three most popular were: Israel-Diaspora, Jewish education, and Israeli history.

The consistently high rankings given, in various contexts, to Israel-Diaspora relations and Jewish education bears noting. These two topics reflect two major concerns of the Jewish Agency leadership:

- 1) that Israel and Diaspora sustain a strong and close working relationship; and
- 2) that improved and expanded Jewish education also serve as an important instrument of Jewish attachment, involvement and continuity and ipso facto another platform for -bridging and reinforcing the Israel-Diaspora relationship.

IMPORTANCE OF SUBSTANTIVE AREAS FOR JEWISH LEADERS

In your view, how important is it for emerging world Jewish leaders to have expertise in each of the following areas?

	% VERY IMPORTANT
CONTEMPORARY JEWRY*	
Jewish community in their country	81
Jewish education	72
Jewish organizational world	52
ISRAEL-ORIENTED	
Israel - Diaspora	82
Israeli history/Zionism	74
Israeli society	67
Arab - Israel conflict	65
Israeli political system	53
SURVIVAL-ORIENTED	
Holocaust	58
Anti - semitism	56
Intermarriage	49
Jews of Eastern Europe	24
"NEW" ISSUES	
Religious pluralism	41
Women's issues in Jewish Life	32
"LEARNING"	
Jewish history	65
Hebrew language	36
Bible	27
Talmud	19

*All groupings have been created on the basis of patterns of clustering in the data.

TOP THREE PERSONAL CHOICES FOR STUDY

Suppose that we were to offer educational materials around the topics listed above. Which would most interest you? (Up to three choices.)

Israel-Diaspora	32%
Israeli history	22
Jewish education	25
Hebrew language	16
Israeli society	15
Arab-Israel conflict	13
All others (individually)	10% or less

ISRAEL-DIASPORA: A SHARED IDEOLOGY

We asked respondents several questions that bear upon their attitudes toward the Israel-Diaspora relationship. For the most part, their answers point to an ideology shared by all; the fundraisers and the Zionists, the Israelis and also the Diaspora-based leadership.

Thus, almost all (96%) regarded themselves as Zionists. Significantly, UIA and KH delegates were about as willing to call themselves Zionists as were WZO representatives. Among the North Americans, all the older delegates called themselves Zionists, but only about 9-in-10 of those under 50 did so. This small difference may be meaningless, or it may reflect a weakening of identification with Zionism as a label on the part of younger leaders.

Previous research has demonstrated how Israelis and Diaspora Jews lend different meaning to the term Zionism. To Israelis, it is closely connected with making or promoting aliyah; to Diaspora Jews, Zionism often connotes passionate concern for Israel and involvement with Israel-oriented issues. Among these respondents, however, we have seen that Diaspora leaders exhibit strong ties to Israel and a personal interest in aliyah. To the extent that this is so, the widespread willingness to call oneself a Zionist may actually reflect a genuine area of unity between Israeli and Diaspora leadership.

Indeed, on several other related questions, we find large majorities in agreement, thus expressing elements of a shared underlying ideology. Roughly three quarters endorsed the view that Israeli and Diaspora Jews share the same fate, and that each cannot exist without the other. A majority rejected the idea that the two groups of Jews are different from one another. All these views are consistent with the central theme that Israel and Diaspora Jews need one another and are very much bound up with each other.

Although most sub-groups within the study responded in similar fashion to these questions, a few differences bear mentioning. Israelis in the sample were somewhat less likely than others to believe that Israeli and Diaspora Jews share a common fate. Moreover, with respect to the question on whether Israeli Jews are a different people from Diaspora Jews, the Israelis and Diaspora leaders parted company. Most Diaspora Jews rejected the assertion that the two groups are a different people. In contrast, most Israelis (64%) endorsed this view.

In this, the Israelis were responding in accord with classical Zionist ideology that hailed the creation of a new Jew in Israel, one sharply different from Diaspora (or Exilic) Jews with all their stereotypic shortcomings. In addition, recent years have seen the emergence of a more clearly articulated sense of national pride among Israelis, one that downplays Israel's dependence on Diaspora financial or political assistance. The greater acceptance of separate peoplehood on the part of the Israelis may also reflect this element in their collective consciousness.

ISRAEL-DIASPORA ATTITUDES

Do you consider yourself a Zionist? (YES) 96%

DO YOU AGREE OR DISAGREE WITH EACH OF THE FOLLOWING STATEMENTS?

	AGREE
The Jewish people cannot continue to exist without the existence of the State of Israel	77%
The State of Israel cannot exist without a strong connection with Jews in the Diaspora	71%
The Jewish people in Israel is a different people from the Jews of the Diaspora	44%
Israeli Jews and Diaspora Jews share a common fate	81%

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
J PPL NEED ISRAEL	75.7	77.5	72.0	73.1	83.0
ISRAEL NEEDS DIASP	69.8	82.5	56.0	65.4	71.1
ISR & DIAS DIFFRNT	38.7	43.6	50.0	20.0	64.4
SHARE COMMON FATE	85.6	85.7	76.0	88.5	69.6

TARGET THE MODERATELY AFFILIATED

We asked a question that bears upon the recent upsurge in communal concerns about assimilation, Jewish continuity, and Jewish education. We asked respondents to pick the primary target of communal efforts to ensure Jewish continuity. When given a choice among active Jews, affiliated but not active Jews, and the unaffiliated, a clear majority (66%) preferred what may be called the moderately affiliated Jews in the middle. Support for focusing on this group was especially pronounced among the UIA delegates (78%), but it characterized every sub-group as well.

These results stand in sharp contrast with the prevailing rhetoric of Jewish communal life, one that tends to emphasize "outreach to the unaffiliated." The results here suggest a fruitful area for further deliberation and wider discussion.

PREFERRED TARGET FOR OUTREACH: AFFILIATED BUT NOT ACTIVE

(Entries are percentages)

With respect to the Jewish community's efforts to ensure Jewish continuity, in your view, which group should be the primary target?

ACTIVE JEWS (the most active 1/4)	12%
AFFILIATED, BUT NOT VERY ACTIVE JEWS (the middle)	66%
UNAFFILIATED JEWS (the least affiliated 1/4)	22%

	UIA	WZO-US	WZO-OTHR	KH	ISRAEL
ACTIVE	6.7	10.3	33.3	15.4	11.6
AFFILIATED	78.1	64.1	45.8	61.5	58.1
UNAFFILIATED	15.2	25.6	20.8	23.1	30.2
	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

REACHING THE ENGLISH-SPEAKING LEADERS

THE JERUSALEM REPORT AND THE JERUSALEM POST

We asked the English-speaking respondents to tell us which Jewish periodicals they read. Aside from their local Jewish newspaper, overwhelming majorities mentioned two particular publications: the Jerusalem Report (82%) and the Jerusalem Post (74%). A majority (54%) also reported reading Moment magazine.

These results point to a great opportunity to communicate with world Jewish leadership. News articles and opinion pieces in two or three publications can reach the vast majority of significant English-speaking leadership in the Diaspora.

SUBSCRIPTIONS TO JEWISH PERIODICALS

(Entries are percentages)
(English-speakers only)

An Anglo-Jewish Newspaper	88
Jerusalem Report	82
Jerusalem Post	74
Moment	54
Commentary	33
An Israeli Hebrew newspaper	23
Tikkun	17
Another Jewish periodical	81

POLICY IMPLICATIONS

Several implications for action flow from these findings.

SELECTIVE RECRUITMENT: Although we have no direct evidence regarding the total reservoir of Diaspora leaders from whom this select group emerges, most informed observers would agree that these Jewish Agency leaders are highly unusual in several respects. One is that they are unusually tied to Israel. Another is that relative to Federation leaders in the U.S., relatively few had been involved as leaders from the human services and JCCs.

These findings point to the need to consider improving recruitment of leaders from sectors other than Jewish education and the Zionist movement.

EDUCATION ON ISRAEL-DIASPORA RELATIONS: Education on Israel-Diaspora relations evokes great interest. This finding clearly points to the usefulness of improving the extent and quality of education on Israel-Diaspora relation.

The several topics that fall under this rubric include:

- a) differences between Israelis and Diaspora Jews, particularly with respect to Judaism;
- b) the political instrumentalities that link Israel and Diaspora Jewry;
- c) religious, historic, and normative considerations that influence the Israel-Diaspora relationship.

MISSIONS: Jewish Agency leaders (and many other key Jewish leaders) repeatedly participate in Missions, sponsored by the UJA and other agencies. It is reasonable to assume that while on these Missions they often serve in some formal or informal leadership capacity. If so, these Mission leaders then constitute a key leadership segment that can be targeted for special leadership development efforts. They are clearly very committed to matters pertaining to Israel, they are serving in leadership roles, and they are in Israel with all the interest and enthusiasm that accompanies such experiences. For all these reasons and more, the Mission leaders are an ideal group for educational outreach before, during and after the Mission.

A NEW ZIONISM? On the broadest plane, these findings speak to the larger task facing Israel-Diaspora leaders generally and the leaders of the Jewish Agency and WZO more specifically. That is, what is the mission of Zionism in this age? After the founding of the state, after the in-gathering of most of the “Exiles” who have sought refuge in the Land of Israel, and after the apparent diminution in the immediate Arab threat to the very existence of the State of Israel, what is the role and purpose of Zionism, Zionist leaders, and Zionist institutions? In part, the interest in learning about Israel-Diaspora relations both reflects the deep and abiding interest in addressing this question and points to a possible answer as well.

In the coming decades, the mission of the Zionist movement in all its manifestations may focus on one of its principal traditional components, namely, strengthening the unity of the Jewish people. In the Diaspora this may well translate into strengthening Jewish education and the ties of Diaspora Jews to Israel. In Israel it may mean different yet still parallel goals: strengthening Jewish education and enhancing Israelis’ appreciation for and interest in Diaspora Jewry and Judaism. The underlying premise here is that Jews in both the Diaspora and Israel are struggling with how to define and express their Judaism in ways that are meaningful and appropriate to modernity and to their particular circumstances which are, obviously, quite different in Israel and the Diaspora. Moreover, the contrast, contact, and communication between Israel and the Diaspora may well strengthen Judaism and Jewish identity in both locales.

These thoughts certainly go well beyond the specific findings contained in this survey. Yet they do serve to remind us that the enterprise in which the Jewish Agency and WZO are involved extends beyond the cultivation of the next generation of leadership to the larger question of the meaning of Zionism (and perhaps even Judaism) in the 21st century.

השלכות על המדיניות

מתוך ממצאים אלה נובעות מספר השלכות על המדיניות.

גיוס בררני: למרות שאין לנו עדויות ישירות בנוגע למאגר הכולל של מנהיגי התפוצות שמהם נשאבת הקבוצה הנבחרת הזו, רוב משקיפים מנוסים יסכימו שמנהיגי הסוכנות היהודית אלה הם יוצאי דופן במידה רבה במספר היבטים. היבט אחד הוא העובדה שהם קשורים באופן מיוחד לישראל. היבט נוסף הוא שביחס למנהיגי פדראציות בארה"ב, מעטים יחסית היו מעורבים בפעילות מנהיגותית במגזר שירותי האנוש והמרכזים הקהילתיים.

ממצאים אלה מצביעים על הצורך לשקול שיפור בגיוס המנהיגים ממגזרים נוספים פרט למגזר החינוך היהודי ולתנועה הציונית.

יחסי ישראל-תפוצות: נושא יחסי ישראל - תפוצות מעורר עניין רב. ממצא זה מעיד בבירור על התועלת בשיפור ההיקף והאכות של החינוך ביחסי ישראל - התפוצות ואת איכותו של חינוך זה.

בין הנושאים הרבים הנכללים תחת כותרת זו:

(א) ההבדלים בין הישראלים ליהודי התפוצות, במיוחד בנוגע ליהדות;

(ב) האמצעים הפוליטיים המקשרים בין ישראל ליהדות התפוצות;

(ג) שיקולים דתיים, היסטוריים ונורמטיביים המשפיעים על יחסי

ישראל - תפוצות.

משלחות לישראל: מנהיגי הסוכנות היהודית (ומנהיגי יהודים רבים אחרים בעמדות מפתח) משתתפים שוב ושוב במשלחות תחת חסות ה-UJA וגופים אחרים. סביר להניח שבמהלך משלחות אלה הם משמשים לעתים תכופות בתפקידי מנהיגות רשמיים או בלתי רשמיים. אם אכן כזה הוא המצב, ראשי המשלחות מהווים סקטור מנהיגות חשוב, שאפשר למקד בו מאמצי פיתוח מנהיגות מיוחדים. אלה הם מנהיגים מחויבים מאוד ובמיוחד לנושאים הקשורים בישראל, הם משמשים בתפקידי מנהיגות והם נמצאים בישראל עם כל העניין וההתלהבות הכרוכים בהתנסויות כאלה. מסיבות אלה ואחרות, ראשי המשלחות הם קבוצה אידיאלית ועל כן יש להפנות אליה משאבים חינוכיים לפני יציאת המשלחת, במהלכה ואחרי סיומה.

ניצוד להגיע למנהיגים דוברי אנגלית JERUSALEM POST וה-JERUSALEM REPORT

ביקשנו מהמשיבים דוברי האנגלית לספר לנו אילו כתבי-עת יהודיים הם נוהגים לקרוא. פרט לעיתון היהודי המקומי שלהם, הרוב המכריע הזכיר במיוחד שני פרסומים: ה-JERUSALEM REPORT (82%) וה-JERUSALEM POST (74%). מרביתם (54%) דיווחו שהם גם קוראים את המגזין MOMENT.

תוצאות אלה מצביעות על הזדמנות מצוינת לתקשר עם ההנהגה היהודית העולמית. ידיעות חדשותיות ומאמרים פובליציסטיים בשניים או שלושה פרסומים יכולים להגיע אל הרוב הגדול של ההנהגה דוברת האנגלית המשמעותית בתפוצות.

מינויים לכתבי-עת יהודיים

(הסעיפים מצוינים באחוזים)
(דוברי אנגלית בלבד)

88	עיתון יהודי כלשהו בשפה האנגלית
82	JERUSALEM REPORT
74	JERUSALEM POST
54	MOMENT
33	COMMENTARY
23	עיתון ישראלי כלשהו בשפה העברית
17	TIKKUN
81	כתב-עת יהודי אחר

היעוד: להתמקד במחוברים-חלקית לקהילה

שאלנו שאלה הנוגעת לגידול שחל לאחרונה במידת הדאגה שחשות הקהילות לגבי ההתבוללות, המשכיות היהודית והחינוך היהודי. ביקשנו מהמשיבים לקבוע את היעד הראשוני במעלה, שאליו יש להפנות את המאמצים הקהילתיים כדי להבטיח את המשכיות היהודית. ניתנה בחירה בין קבוצות היהודים הפעילים, היהודים המחוברים אך לא פעילים והיהודים הלא מחוברים. רוב ברור (66%) העדיף להתמקד במה שניתן לכנות קבוצת המחוברים חלקית, הנמצאת באמצע. התמיכה להתמקדות בקבוצה זו הייתה בולטת במיוחד בין צירי המגבית (78%), אך היא אפיינה גם את כל תת-הקבוצות.

תוצאות אלה נוגדות באופן ברור את הרטוריקה השלטת בחיים הקהילתיים היהודיים, ואשר נוטה להדגיש את המאמץ לקרב את הלא-מחוברים. התוצאות כאן מצביעות על קיומו של כר פורה לדיון נוסף ולהעמקה.

היעוד המועדף לקירוב: היהודים המחוברים אך בלתי פעילים

(הסעיפים מצוינים באחוזים)

ביחס למאמצי הקהילה היהודית להבטיח את המשכיות היהודית, באיזו קבוצה, לדעתך, יש להתמקד בראש ובראשונה?

12% יהודים פעילים (ה-1/4 הפעיל ביותר)
66% יהודים מחוברים אך לא פעילים במיוחד (האמצע)
22% יהודים בלתי מחוברים (ה-1/4 הבלתי מחובר ביותר)

ISRAEL	KH	WZO-OTHER	WZO-US	UIA	
11.6	15.4	33.3	10.3	6.7	פעילים
58.1	61.5	45.8	64.1	78.1	מחוברים
30.2	23.1	20.8	25.6	15.2	לא מחוברים
----	----	----	----	----	
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

ישראל - תפוצות--עמדות

96% האם אתה רואה את עצמך כציוני? (כן)

האם אתה מסכימ/ה או לא מסכימ/ה לכל אחת מן הקביעות הבאות?

מסכימים

77% העם היהודי אינו יכול להמשיך להתקיים בלי קיומה של מדינת ישראל.

71% מדינת ישראל אינה יכולה להתקיים בלי קשר חזק עם יהודי התפוצות.

44% העם היהודי בישראל הוא עם שונה מיהודי התפוצות.

81% יהודי ישראל ויהודי התפוצות חולקים גורל משותף.

ISRAEL	KH	WZO-OTHER	WZO-US	UIA	
83.0	73.1	72.0	77.5	75.7	העם היהודי זקוק לישראל
71.1	65.4	56.0	82.5	69.8	ישראל זקוקה לתפוצות
64.4	20.0	50.0	43.6	38.7	ישראל והתפוצות שונות זו מזו
69.6	88.5	76.0	85.7	85.6	יש להן גורל משותף

ישראל והתפוצות: אידיאולוגיה משותפת

שאלנו את המשיבים שאלות אחדות הנוגעות לגישתם אל יחסי ישראל - תפוצות. תשובותיהם מצביעות לרוב על אידיאולוגיה משותפת לכול; מגביתנים וציונים וכן ישראלים ומנהיגות התפוצות.

כך, אם כן, כמעט הכול רואים עצמם כציונים (96%). משמעותית העובדה שצירי המגבית וקרן היסוד היו מוכנים לכנות עצמם ציונים באותה מידה כמו נציגי ההסתדרות הציונית העולמית. מבין הצפון-אמריקנים, כל הצירים המבוגרים יותר כינו עצמם ציונים, אבל רק כ-9 מתוך 10 מבין אלה מתחת לגיל 50 עשו זאת. הבדל קטן זה עשוי להיות חסר משמעות, אך ייתכן גם שהוא משקף היחלשות בהזדהות עם הציונות כתווית מצד המנהיגים הצעירים.

מחקרים קודמים הוכיחו ברורות שישראלים ויהודים מהתפוצות מייחסים משמעות שונה למונח ציוני. לגבי הישראלים, הציונות קשורה קשר הדוק בעלייה לארץ או בקידומה; לגבי יהודות התפוצות, יש ביטוי ציונות לעתים תכופות קונטאציה של עניין נלהב בישראל ומעורבות בנושאים הקשורים בה. מכל מקום, בין המשיבים לשאלון ראינו שמנהיגי התפוצות מפגינים קשרים חזקים עם ישראל ועניין אישי בעלייה. ייתכן, אם כן, שהנכונות הרבה להזדהות כציונים משקפת למעשה תחום אמיתי של אחדות בין המנהיגים הישראלים ומנהיגי התפוצות.

ואכן, בשאלות רבות אחרות מצאנו קבוצות רוב גדולות שהסכימו ביניהן, דבר המביע על אלמנטים של אידיאולוגיה יסודית משותפת. בערך שלושה רבעים תמכו בדעה שליהודים בישראל ובתפוצות יש גורל משותף ושאיף אחת משתי הקבוצות אינה יכולה להתקיים ללא רעותה. הרוב דחו מכול וכול את הרעיון ששתי קבוצות היהודים שונות זו מזו. כל הדעות הללו עולות בקנה אחד עם הרעיון המרכזי, שיהודי ישראל והתפוצות זקוקים זה לזה וקשורים בקשר הדוק זה בזה.

אף על פי שמרבית תת-הקבוצות במחקר השיבו באופן דומה לשאלות אלה, ישנם כמה הבדלים ראויים לציון. הישראלים במדגם נטו מעט פחות לסבור שליהודי ישראל וליהודי התפוצות יש גורל משותף. יתר על כן, סביב השאלה, האם יהודים ישראלים הם עם שונה מיהודי התפוצות, חל פילוג מוחלט בין מנהיגי התפוצות לישראלים. רוב יהודי התפוצות דחו את הקביעה ששתי הקבוצות שונות. לעומת זאת, רוב הישראלים (64%) תמכו בדעה זו.

בכך ענו הישראלים בהתאם לאידיאולוגיה הציונית הקלאסית, שהעלתה על נס את יצירתו של יהודי חדש בישראל, יהודי שונה לחלוטין מן היהודי בתפוצות (או היהודי הגלותי), על כל חסרונותיו הסטריאוטיפיים. בנוסף לכך, בשנים האחרונות חלה התעוררות של תחושת גאווה לאומית ברורה יותר בקרב הישראלים, תחושת גאווה המנסה למזער את תלותה של ישראל בסיוע הכספי או הפוליטי של התפוצות. ייתכן שהנכונות המוגברת של הישראלים לקבל את הרעיון של שני "עמים" שונים משקפת גם את האלמנט הזה במודעות הקולקטיבית שלהם.

נושאים לתכניות חינוכיות

ביקשנו מן המשיבים להעריך מספר תחומי חינוך במונחים של ערכם למנהיגים יהודים בצמיחה.

הם שמו דגש רב ביותר על נושאים עכשוויים. בין התחומים שנחשבו חשובים ביותר למנהיגים יהודים: יחסי ישראל - תפוצות (82%); הקהילה היהודית המקומית (81%); היסטוריה ישראלית (74%); חינוך יהודי (72%); וכמה נושאים הנוגעים לישראל. נושאים אלה מתאפיינים ברלוונטיות שלהם לעיסוקיה של הסוכנות היהודית בהווה וככל הנראה גם בעתיד.

לעומת זאת, הנושאים החשובים פחות היו לימוד תלמוד (19%); יהודי מזרח אירופה (24%); והתנ"ך (27%). הדירוג הנמוך של נושאים אלה נובע אולי מהעדר הרלוונטיות שלהם, לכאורה, לעיסוקים הפונקציונאליים של הסוכנות. **נתח גזול ללא כל ספק מתקציב הסוכנות מוקדש להעברה וליישוב מחדש של היהודים שנותרו במזרח אירופה.** אולם ייתכן כי אין המשיבים רואים קשר ישיר בין ההיכרות עם יהודים אלה בארצות מוצאם לבין המשימה לעזור להם בהגירה.

אחר כך ביקשנו מהמנהיגים לבחור נושאים שהם עצמם היו רוצים ללמוד. שלושת הנושאים הפופולאריים ביותר היו: ישראל והתפוצות, חינוך יהודי והיסטוריה ישראלית.

חשוב לציין את הדירוג הגבוה שניתן תמיד, ובהקשרים שונים, ליחסי ישראל - תפוצות ולחינוך יהודי. שני נושאים אלה משקפים שתי דאגות הנמצאות בראש מעייניה של הנהגת הסוכנות היהודית:

- 1) שישראל והתפוצות ימשיכו לנהל מערכת יחסי עבודה הדוקים וחזקים;
- 2) שחינוך יהודי משופר ומורחב ישמש גם כלי חשוב לקירוב לבבות יהודי, למעורבות ולהמשכיות, ומתוך כך ישמש גם בסיס לגישור יחסי ישראל-תפוצות ולחזקם.

חשיבות תפקידי המנהיגות

דגש על חינוך, קדימות נמוכה לניהול

ביקשנו מהמשיבים להעריך סוגים שונים של תפקידי מנהיגות. גם כאן הם נתבקשו לתאר את פעילותם לאחרונה ולהעריך את חשיבות תחומים אלה למנהיגים יהודים.

בין התחומים שדורגו במקומות הגבוהים ביותר היו חינוך, פיתוח מנהיגות ואחרים, במרחק לא רב מספר תחומים אחרים. בתחתית הרשימה היו ביקורת פיננסית ותכנון, וכן ניהול ומנהלה. התחומים האחרונים הם תחומים שימושיים, או תחומים השייכים יותר לאנשי מקצוע מאשר למתנדבים שלא בשכר. לעומת זאת, ברבים מן התחומים האחרים המנהיגים המתנדבים מאמינים שיש להם אחריות ראשונה במעלה.

בתת-הקבוצות השונות באוכלוסייה נתגלו הבדלים מעניינים מועטים במידת ההערכה שניתנה לתחומים שונים בפעילות המנהיגותית. מכל מקום, שני סטים של תשובות ראויים במיוחד לציון.

מגביתנים -- הן מצפון אמריקה והן מחוצה לה -- שמים דגש גדול בהרבה מעמיתיהם בהסתדרות הציונית על גיוס הכספים כמיומנות מנהיגותית חשובה. הבדלים אלה משקפים הבדלים ברורים בתחומי הפעילות הקודמים בחשיבותם.

ביחס לתחום אחר -- בניית קונסנזוס -- מתגלה הבדל מהותי מסקרן מאוד. הישראלים מדווחים על עניין מועט יחסית בבניית קונסנזוס כמיומנות מנהיגותית חשובה או כתחום שבו הם רואים את עצמם פעילים במיוחד. לעומת זאת, בקצה השני של הרצף מצויים מגביתנים הצפון-אמריקנים, ש-80% מהם רואים בבניית קונסנזוס פעילות מנהיגותית חשובה מאוד.

משקיפים לא מעטים ציינו את הגישות השונות **ביותר** למאבק ולקונסנזוס, בין הישראלים לבין יהודי התפוצות; במיוחד האמריקנים, ובאופן פרטני עוד יותר, האמריקנים שאישיותם עוצבה ע"י תנועת הפדראציות. הישראלים רגילים למאבקים אידיאולוגיים ומקבלים בקלות רבה יותר התנגשויות בין-אישיות ופולמוסים סוערים. האמריקנים נוטים לחפש את עמק השווה; תנועת הפדראציות גאה ביכולתה להתמודד עם עימותים בקרבה ובכך שכל המפלגות נשארו תמיד בקרבה, גם בעיתות מחלוקת. התוצאות האלה מתאימות לסגנונות השונים הללו. למעשה, הן מצביעות על האפשרות, כי ייתכן שהישראלים ויהודי התפוצות (וכאן, שוב, האמריקנים הם מקרה מיוחד וקיצוני) נוהגים על פי הגדרת דרישות למנהיגות יהודית.

בקו אחד עם הממצאים האלה נמצא גם, שמבין הצפון-אמריקנים, הצירים הצעירים הביעו התעניינות רבה יותר בסוגי המיומנויות המאפיינים כיום את תנועת הפדראציות: בניית קונסנזוס, ניהול ומנהלה, תכנון פיננסי ועוד. הבדלים אלה מצביעים על הבדלי סגנון עמוקים יותר בין מנהיגים צעירים עם רקע של הפדראציות לבין מנהיגים מבוגרים בעלי רקע תנועתי ציוני.

תחומי מומחיות והתעניינות בתפקידים במעוזיגות היהודית העולמית

(1) במהלך עשר השנים האחרונות, באיזו מידה היית פעיל/ה בכל אחד מן התחומים הבאים של המנהיגות היהודית העולמית?

(2) באיזו מידה את/ה מעוניינת/ת לקבל אחריות מנהיגותית בכל אחד מן התחומים האלה?

(2) מעוניין מאוד	(1) פעיל מאוד	
77	63	יחסי ישראל-תפוצות
65	66	סינגור על ענייני ישראל
57	47	חינוך יהודי ו/או ציוני
48	36	קליטת עולים חדשים
46	24	פיתוח כלכלי בישראל
45	35	סיוע בעלייה לישראל
44	46	התנועה הציונית
35	25	תוכנית הפעולה המתמשכת (למשל, פלורליזם דתי, זכויות האזרח בישראל וכו')
30	27	ברית המועצות לשעבר / מזרח אירופה
27	22	נושאים הנוגעים לנשים בחיים היהודיים

עמדות מנהיגות מבוקשות:

אידיאולוגיה מעל למעשה

הצגנו בפני המשיבים רשימה של תחומי מומחיות וביקשנו מהם לענות על שתי שאלות. האחת התייחסה למידת הפעילות שלהם בתחומים אלה; האחרת בדקה באילו תחומי מומחיות הם היו מעוניינים לתפוס אחריות מנהיגותית בעתיד.

שלושת הפריטים הראשונים בשתי הרשימות היו:

--יחסי ישראל- תפוצות;

--סינגור על ענייני ישראל;

--חינוך יהודי ו/או ציוני.

שלושה תחומים אלה מתייחדים מן השאר בדגשם על רעיונות, אידיאולוגיה ואינטלקט. לעומת זאת עוררו פחות עניין מספר מאותם תחומים הנוגעים ליעדים שליחות המעשיים של הסוכנות היהודית: קליטה; פיתוח כלכלי; עלייה; ויהודים בברית המועצות לשעבר.

בקרב הצפון-אמריקנים היה שוני בולט במגמות בין צירי המגבית לבין צירי ההסתדרות הציונית. צירי המגבית ענו לעיתים קרובות יותר: עלייה, קליטה, פיתוח כלכלי ובריה"מ לשעבר. לעומת זאת, צירי ההסתדרות הציונית שמו דגש רב יותר על: יחסי ישראל - תפוצות, התנועה הציונית, תוכנית הפעולה המתמשכת, חינוך יהודי, סינגור על ענייני ישראל ונושאים הקשורים לנשים.

פעם נוספת, אם מדברים באופן כוללני למדי, התחומים החביבים יותר על "המגביתנים" הם מעשיים יותר, קיומיים יותר וקשורים יותר לתפקידי ההצלה והסיוע המסורתיים של הסוכנות היהודית. התחומים הקרובים יותר ללבם של ה"ציונים" נוטים יותר לאידיאולוגיה ולחינוך.

כפי שניתן לצפות, אצל מנהיגים צעירים יש פחות רקע של התנועה הציונית והתעניינות בה.

ניסיון המנהיגותי במסגרות אירגוניות לפי שיוכים

(הסעיפים מצוינים באחוזים)

ISRAEL	KH	-WZO- OTHER	WZO-US	UIA	
71.4	47.8	40.9	76.3	51.9	הסוכנות
52.9	4.8	70.8	89.7	8.9	ההסתדרות הציונית
12.5	40.0	23.8	71.8	56.6	המגבית המאוחדת
11.8	83.3	42.9	--	--	קרן היסוד
--	75.0	41.2	53.8	63.1	מגבית ארצית
--	--	--	16.2	55.1	CJF
--	--	--	57.9	95.1	פדרציה
--	44.4	43.8	60.5	89.6	UJA
66.7	40.0	78.9	97.5	30.7	ציוני ארצי
65.9	31.8	73.9	77.5	29.9	ציוני מקומי
66.7	52.4	63.6	80.0	68.9	בית כנסת
--	--	--	18.9	32.3	ג'וינט
6.3	--	--	10.5	18.2	HIAS
6.3	14.3	9.5	57.9	29.7	הבונדס
18.8	52.4	33.3	51.3	36.6	אגודות יידות
12.5	5.5	23.5	30.6	19.2	הגנה
--	22.2	23.5	62.2	37.0	JCRC
31.3	33.3	44.4	71.8	47.1	AIPAC
66.7	55.6	58.8	57.9	60.0	חינוך יהודי
52.9	35.7	64.3	51.6	44.6	BJE
25.0	15.8	41.7	42.1	35.9	מוסדות קשורים לשואה
31.3	19.0	40.0	47.1	45.5	מוסדות תרבות
40.5	42.9	31.1	25.0	38.2	מרכזים קהילתיים יהודיים
11.8	42.9	28.6	24.3	31.1	מוסדות לגיל הזהב
17.6	52.6	10.0	27.0	33.7	מוסדות לילד או למשפחה

מקרא: UIA = המגבית המאוחדת לישראל, תושב צפון אמריקה
WZO-US = ההסתדרות הציונית העולמית, תושב צפון אמריקה
WZO-OTHER = ההסתדרות הציונית העולמית, מהתפוצות אך לא מצפון אמריקה
KH = קרן היסוד, מהתפוצות אך לא מצפון אמריקה
ISRAEL = תושב ישראל, כל השתייכות ארגונית

"מגביתנים" לעומת "ציונים":

השוואת מאפיינים ארגוניים שונים

רבות דובר כבר על ההבחנה בין "מגביתנים" (UJA בצפון אמריקה וקרן היסוד במקומות אחרים) לבין הציונים (ההסתדרות הציונית העולמית). עד כה ראינו הבדלים די זניחים בין שתי הקבוצות. הציונים אולי מבוגרים יותר והקשר שלהם לישראל חזק יותר, אך המגביתנים מתאפיינים גם הם בקשרים חזקים עם ישראל וכן בזיהוי עצמי כמעט אוניברסאלי כ"ציונים". יתר על כן, כפי שנראה בהמשך צירי ההסתדרות הציונית העולמית טוענים שעסקו באופן פעיל בגיוס כספים כמעט כמו עמיתיהם מהמגבית או מקרן היסוד.

בניגוד להבחנות הזניחות שצינו כאן, קיימים הבדלים משמעותיים למדי בין שתי קבוצות המנהיגים בכל הנוגע לסוגי הארגונים שהם עמדו או עומדים בראשם. (דיון זה מתמקד בצפון אמריקה, אך ניתן להחילם רבות מן הקביעות לחלקים אחרים בתפוצות). חלק מן ההבדלים הללו די ברורים וצפויים. כך קורה שלאנשי ההסתדרות הציונית הייתה בעברם מעורבות גדולה יותר בתנועות הציונית, הן ברמה המקומית והן ברמה הארצית. אנשי המגבית מדווחים על רמות גבוהות בהרבה של מעורבות ב-CJF, בפדראציות ובמגביות של UJA.

ואולם קיימים הבדלים גם בתחומים אחרים. יש סבירות כמעט כפולה, שנציגי ההסתדרות הציונית היו בעברם בעלי עמדות מנהיגות בארגון הבונדס ובאגודות ידידות שונות, מאשר עמיתיהם המוגדרים "מגביתנים". כך קורה שה"ציונים" עוסקים למעשה בגיוס כספים, אך למען פעילויות צדקה הקשורות לישראל מחוץ למסגרת של ה-UJA או של הפדראציות. בנוסף לכך, ביחס לאנשי המגבית המאוחדת לישראל, אנשי ההסתדרות הציונית העולמית פעילים הרבה יותר בארגוני "הגנה", סניפי JCRC ו-AIPAC (או המקבילים לו). לארגונים אלה יש עניין משותף לקדם את התמיכה הציבורית בישראל ובסינגור על אינטרסים יהודיים בחברה בכלל.

בניגוד לכך, צירי המגבית מעורבים הרבה יותר עם הג'וינט, עם HIAS, עם המרכזים הקהילתיים היהודיים ועם מוסדות השירותים הסוציאליים. ארגונים אלה קרובים יותר באופן ברור למעגל UJA והפדראציות.

כפי שצוין, אפשר להשליך כמעט את כל ההבדלים הללו בהשוואה בין צירי קרן היסוד לבין צירי ההסתדרות הציונית העולמית מאזורים אחרים בתפוצה.

הבדלים אלה במאפיינים הארגוניים מעצבים, ובו בזמן גם משקפים, הבדלים סגנוניים ותרבותיים, אף כי נראה שהם לא יוצרים שוני מהותי ברוב נושאי המדיניות שמחקר זה עוסק בהם (ראה להלן). הערה זו עולה בקנה אחד עם המסקנה שרוב המתח בין שני המחנות משקף דאגה לגבי תחומי שליטה, יותר מאשר הבדלים משמעותיים בראיית המדיניות והתוכנית.

רקעם הארגוני בעבר ובהווה כמנהיגים יהודים

% בעלי עבר
של מעורבות
מנהיגותית

	<u>הסוכנות ומרכיביה</u>
51	הסוכנות היהודית
41	המגבית המאוחדת לישראל
28	ההסתדרות הציונית העולמית
17	קרן היסוד
	<u>גיוס כספים</u>
45	ארגון גיוס כספים ארצי (למשל UJA, JIA, IUA, UIA-CANADA)
26	CJF
66	פדרציה מקומית
57	מגבית מקומית של UJA או של הפדרציה
	<u>התנועה הציונית</u>
48	ארגון ציוני ארצי
44	סניף מקומי של ארגון ציוני ארצי
	<u>בתי כנסת</u>
57	בית כנסת כלשהו
	<u>ארגונים פילנתרופיים ארציים</u>
15	הג'וינט (JDC)
10	HIAS
	<u>גיוס כספים, לא בפדרציות</u>
31	אגודות ידידים (של אוניברסיטה בישראל,
23	בית חולים בישראל וכד')
	הבונדס
	<u>הגנה</u>
14	ארגון "הגנה" ארצי
28	סניף מקומי של ארגון "הגנה" או JCRC
38	שדולה למען ישראל (למשל, AIPAC)
	<u>חינוך</u>
44	מוסד לחינוך יהודי, ארצי או מקומי
26	בית ספר, מחנה או BJE
	<u>תרבות</u>
28	מוסד ארצי או מקומי הקשור לשואה
30	מוסד תרבות יהודית, ארצי או מקומי
	<u>שירותים סוציאליים</u>
32	מרכז קהילתי יהודי
22	מעון לגיל הזהב או מוסד לשירות גיל הזהב
22	מוסד לשירותי משפחה או ילד

הרקע הארגוני

גיוס כספים, בתי כנסת והתנועה הציונית

מנין באים המנהיגים הללו? באיזו פעילות עסקו כמנהיגים יהודיים, פרט לשירותם בחבר הנאמנים של הסוכנות, במגבית, בהסתדרות הציונית או בקרן היסוד? לתשובות לשאלות אלה יש השלכות על הבנת המנהיגות הנוכחית, על הבנת המקורות למנהיגות העתיד ועל הבנת ההבדלים בין אלה המוגדרים "מגביתנים" לבין ה"ציונים".

המשיבים דיווחו על מעורבות מנהיגותית בקשת רחבה של פעילויות. מכל מקום, שלושה סוגים מופיעים בתכיפות בולטת: גיוס כספים, בתי כנסת והתנועה הציונית. כמעט מחצית החזיקו בעמדות מנהיגות בארגון מגבית ארצי כלשהו ושני שלישים סייעו בהנהגת הפדרציות היהודיות המקומיות שלהם. רובם ישבו במועצת המנהלים של בתי הכנסת שלהם וכמעט מחצית עמדו בראש ארגון ציוני ארצי.

בנוסף לכך, מספר משמעותי (44%) היו מעורבים כמנהיגים במוסדות חינוך יהודי ארציים או מקומיים ומספר כמעט זהה (38%) היו בעמדת מנהיגות בשדולות למעט ישראל כמו AIPAC.

ראוי לציין את המספרים הקטנים יחסית שהיו בעלי תפקידים במוסדות לשירותים סוציאליים -- 22% במעון לגיל הזהב ובארגון למען משפחות -- או במרכז קהילתי יהודי (32%). לצערנו, אין לנו דרך להשוות את המספרים האלה עם כלל המנהיגות היהודית בתפוצות. מכל מקום, משקיפים בעלי ניסיון מעריכים שהמספרים הנוגעים למנהיגות זו ולמגזר שירותי האנוש של הקהילות היהודיות עשויים להיות גבוהים בהרבה ממה שנתגלה כאן, במיוחד בהתחשב בדרגה הבכירה של משתתפי המדגם. דהיינו, ייתכן שמנהיגי ההסתדרות הציונית ו"המגביתנים" באים יותר מקרב המגזר הציוני, מגזר גיוס הכספים, המגזר הדתי והמגזר החינוכי של החיים היהודיים ופחות מקרב המוסדות לשירותים סוציאליים. או מאורינטציה של עבודה סוציאלית. למעשה, ייתכן מאוד שתבנית זו משקפת חלוקה יסודית בין המגזרים התפקודיים בחיים הקהילתיים היהודיים.

הצירים הצעירים נבדלו מן המבוגרים בדרך מובהקת אחת. כמעט בכל המקרים הצירים הצעירים דיווחו על פחות תפקידים בהנהגה היהודית מאשר המבוגרים. ברוב המקרים, תבנית זו משקפת את הנטייה לצבור ניסיון מנהיגותי במשך הזמן. ואולם, במקרים אחדים הבדלי הגילים היו ברורים כל כך, עד כי הם מצביעים על כך שלאותם מוסדות יש קושי מיוחד במשיכת מנהיגים צעירים. שני הארגונים שבלטו במיוחד מן ההיבט הזה היו ארגון הבונדס ואגודות הידידים של המוסדות השונים.

בקצה הרעיוני המנוגד ניתן למצוא מוסדות, שבהם השתתפות המנהיגים הצעירים תואמת את השתתפות המנהיגים המבוגרים או אף עולה עליה. מפתיעים במיוחד בהקשר זה הם בתי הכנסת והמרכזים הקהילתיים היהודיים. נראה ששני סוגי מוסדות אלה משמשים כדרך כניסה למנהיגים צעירים.

ממצאים אלה (הרמות הגבוהות של חינוך יהודי; הקשרים הרבים עם ישראל; המעורבות היהודית והציונית של הילדים; הנוכחות המועטה, ככל הנראה, של מנהיגים מרקע של שירותים סוציאליים) מצביעים כולם על האופי הסלקטיבי מאוד של התהליך הנוכחי של גיוס מנהיגים. מנהיגים אלה אינם מהווים בשום אופן חתך מייצג של מנהיגי יהדות התפוצה באופן כללי.

ילדיהם של המנהיגים

ציונים – ישראלים – בתהליך התהוות

בהתחשב בתוצאות שדווחו לעיל, אין זה מפתיע לגלות שילדיהם של מנהיגים אלה פיתחו קשרים יוצאי דופן עם ישראל.

שלושה רבעים מן הילדים השתתפו בתוכניות קצרות-טווח בישראל. בצפון אמריקה המספרים גבוהים יותר לגבי נציגי ההסתדרות הציונית מאשר לגבי נציגי המגבית (89% לעומת 71%), אך על פי כל קנה מידה אלה מספרים גבוהים באופן חריג. מתוך האוכלוסייה הכללית של יהודי אמריקה, פחות ממבוגר אחד מתוך 5 מתחת לגיל 50 השתתף בתוכנית מסוג זה.

מספרים מרשימים עוד יותר הם אלה המתייחסים לילדים שבילו ארבעה חודשים או יותר בישראל -- למחצית מהמנהיגים יש ילדים שעשו זאת. המספרים גבוהים יותר בקרב נציגים מחוץ לצפון אמריקה; אך אפילו מנציגי המגבית יש 43% מהם שילדיהם בילו תקופה של 4 חודשים ויותר בישראל.

משמעותית במיוחד העובדה, שמעל חמישית ממשתתפי העצרת מן התפוצות (23%) דיווחו שיש להם ילדים החיים בישראל. השיעור גבוה בהרבה לגבי המנהיגים מחוץ לצפון אמריקה (41% מההסתדרות הציונית ו-32% מקרן היסוד). אף על פי כן, עצם העובדה שכ-12% מן הצירים הצפון-אמריקנים דיווחו שילדיהם עלו לארץ, היא עדות מרשימה מאוד למידת המעורבות שלהם עם ישראל.

הוכחה נוספת לחוזקם של קשריהם היהודיים היא המידה הנמוכה יחסית של נישואי תערובת. מתוך ילדיהם הנשואים של המנהיגים היהודים בתפוצות, רק 8% נישאו ללא-יהודים. יש פער עצום בין שיעור זה לבין ה-41% או יותר המאפיינים את היהודים האמריקנים הנישאים לאחרונה.

המעורבות בישראל והמעורבות היהודית של ילדי המנהיגים

(הסעיפים מצוינים באחוזים)

75 האם אחד מילדיך השתתף/ה בתוכנית קצרת-טווח (שלושה חודשים או פחות) בישראל?
 51 האם אחד מילדיך התגורר/ה אי פעם 4 חודשים או יותר בישראל?
 23 האם אחד מילדיך מתגורר/ת כעת בישראל?

KH	WZO-OTHER	WZO-US	UIA	
88.0	78.3	89.2	71.4	תוכנית בישראל
77.3	63.2	54.1	42.7	4 חודשים + בישראל
32.0	40.9	10.5	12.6	גרים כעת בישראל

מתוך אלה שילדיהם נשואים, אחוז נישואי התערובת (בלי לקחת בחשבון את הישראלים): 8%

מקרא: UIA = המגבית המאוחדת לישראל, תושב צפון אמריקה
 WZO-US = ההסתדרות הציונית העולמית, תושב צפון אמריקה
 WZO-OTHER = ההסתדרות הציונית העולמית, מהתפוצות אך לא מצפון אמריקה
 KH = קרן היסוד, מהתפוצות אך לא מצפון אמריקה

רקע דמוגרפי

(הסעיפים מצוינים באחוזים)

					מין:	
					גברים 66%	נשים 34%
ISRAEL	KH	WZO-OTHER	WZO-US	UIA	גברים	
77.3	80.0	80.8	59.5	60.2	נשים	
22.7	20.0	19.2	40.5	39.8		
----	----	----	----	----		
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		

					גילאים:	
					65 ומעלה	25%
ISRAEL	KH	WZO-OTHER	WZO-US	UIA	50-64	45
2.1	0.0	7.7	0.0	2.8	40-49	19
6.4	0.0	15.4	5.0	10.1	מתחת ל-40	11
38.3	15.4	11.5	7.5	16.5		
27.7	61.5	42.3	55.0	50.5		
25.5	23.1	23.1	32.5	20.2		
----	----	----	----	----		
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		

					השתייכות לזרם דתי:	
ISRAEL	KH	WZO-OTHER	WZO-US	UIA	אורתודוקסים	22
2.1	0.0	7.7	0.0	2.8	קונסרבטיבים	46
6.4	0.0	15.4	5.0	10.1	רפורמים	16
38.3	15.4	11.5	7.5	16.5	חילונים	11
27.7	61.5	42.3	55.0	50.5	אחרים	6
25.5	23.1	23.1	32.5	20.2		
----	----	----	----	----		
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		

					מקרא:	
ISRAEL	KH	WZO-OTHER	WZO-US	UIA	אורתודוקסים	28.9
2.1	0.0	7.7	0.0	2.8	קונסרבטיבים	13.3
6.4	0.0	15.4	5.0	10.1	רפורמים	8.9
38.3	15.4	11.5	7.5	16.5	חילונים	40.0
27.7	61.5	42.3	55.0	50.5	אחרים	8.9
25.5	23.1	23.1	32.5	20.2		
----	----	----	----	----		
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0		

מקרא: UIA = המגבית המאוחדת לישראל, תושב צפון אמריקה
 WZO-US = ההסתדרות הציונית העולמית, תושב צפון אמריקה
 WZO-OTHER = ההסתדרות הציונית העולמית, מהתפוצות אך לא מצפון אמריקה
 KH = קרן היסוד, מהתפוצות אך לא מצפון אמריקה
 ISRAEL = תושב ישראל, כל השתייכות ארגונית

דמוגרפיה: גברים מבוגרים יותר

וברובם קונסרבטיבים או אורתודוקסים

מין: כשני שלישים מן המשתתפים הם גברים ושליש (כמובן) נשים. מכל מקום, ההתפלגות לפי מין משתנה באורח בולט מאזור לאזור. ביתר פירוט, 40% מבין הצפון-אמריקנים (הן מהמגבית והן מההסתדרות הציונית) הם נשים ונשים מהוות רק כ-20% ממשתתפי התפוצות האחרות וישראל. נראה שהתנועה הפמיניסטית השפיעה יותר על בחירת המנהיגות בארה"ב ובקנדה מאשר במקומות אחרים בעולם היהודי.

בקרב הצפון-אמריקנים, אחוז הנשים בקרב המשתתפים הצעירים יותר כפול כמעט מן האחוז בקרב המשתתפים המבוגרים (49% לעומת 24%), דבר המשקף ללא ספק חדירה מוגברת של נשים צעירות יותר לתפקידי מנהיגות.

גיל: רבע מהמשתתפים הם בני 65 ומעלה, ויותר משני שלישים הם בני 50 ומעלה; רק 11% הם בני פחות מ-40. שתי קבוצות המפתח המבוגרות ביותר במדגם הן נציגי קרן היסוד והנציגים הצפון-אמריקנים של ההסתדרות הציונית העולמית; הצעירים ביותר הם הישראלים. איש מנציגי קרן היסוד במדגם לא היה מתחת לגיל 40 ו-85% היו בני 50 ומעלה. מבין הנציגים הצפון-אמריקנים של ההסתדרות הציונית העולמית, 83% היו בני 50 ומעלה בהשוואה ל-53% בלבד בין הישראלים.

הצורך לגייס אנשים נוספים למנהיגות הצעירה מאפיין אמנם את כל המגזרים של המנהיגות היהודית הבינלאומית, אך צורך זה מורגש במיוחד בחוגי קרן היסוד וההסתדרות הציונית בצפון אמריקה. הישראלים, לעומת זאת, הצליחו לגייס מספרים גדולים יותר, יחסית, של אנשים מתחת לגיל 50.

שיוך לזרם דתי: כמעט מחצית (46%) ממשתתפי המדגם הזדהו כיהודים קונסרבטיבים. השיוך לזרם האורתודוקסי (22%) נמצא במקום השני ואחריו השיוך לזרם הרפורמי (16%). מספרים כוללים אלה מחפים על מספר הבדלים חדים בין האזורים וההשתייכות הארגונית.

ניתן להבחין בארבעה דפוסים:

- הצפון-אמריקנים, ובמיוחד נציגי המגבית, נוטים הרבה יותר לזרם הקונסרבטיבי. נוכחות הקונסרבטיבים בקרב המנהיגות הצפון-אמריקנית עולה בבירור על נוכחותם באוכלוסייה היהודית בכלל. מתוך הצפון-אמריקנים, מספר האורתודוקסים (על אף שהם מיעוט קטן) גדול בהרבה בקרב נציגי ההסתדרות הציונית מאשר בקרב נציגי המגבית (14% לעומת 8%).
- הדפוס השני נמצא בקרב חברי ההסתדרות הציונית שאינם אמריקנים. שיעור גדול מתוכם (42%) אורתודוקסי; השאר מתחלקים שווה בשווה לשלוש אופציות.
- דפוס שלישי מיוצג ע"י פלח קרן היסוד: למעלה מ-2 מתוך כל 5 הם קונסרבטיבים ומעל 2 מתוך כל 5 הם אורתודוקסים.
- לבסוף הישראלים, שהם הקבוצה הגדולה היחידה שיש בה מספר משמעותי של יהודים "חילונים" (40%), ואחריהם האורתודוקסים (28%). כאן משתקפים דפוסים כלליים של הזדהות דתית בישראל, שבה אדם מוגדר כ"דתי" או כ"חילוני".

בין הצפון-אמריקנים, מספר האורתודוקסים בקרב המשתתפים הצעירים גדול יותר מאשר בקרב המבוגרים, אף על פי שגם בקרב המשתתפים מתחת לגיל 50 הקונסרבטיבים עדיין מהווים כמעט מחצית.

הרקע הארגוני

כפי שניתן היה לצפות במידה רבה, המגבית (42%) וההסתדרות הציונית העולמית (36%) מייצגים את שתי נקודות ההשתייכות הגדולות ביותר במדגם זה, כשרק 10% ייצגו את קרן היסוד.

מעל שלושה רבעים של המדגם היו חברים בעצרת. באוכלוסיית משתתפי העצרת עולה אמנם מספר החברים על מספר ממלאי המקום ביחס של 4:3, אך בין המשיבים לשאלוני סקר זה היה היחס בין החברים לממלאי המקום מעל 1:7. חוסר איזון זה משקף במידה מסוימת את הדגש ששם הצוות המקצועי של המחלקה לפיתוח מנהיגות על השגת תשובות דווקא מחברים. ואולם חוסר האיזון משקף, במידה שווה ואולי אף רבה יותר, גם את הניכור הקיים בקרב ממלאי המקום מכל תוכנית העצרת.

אנשי הסגל שחילקו ואספו את השאלונים דיווחו שממלאי המקום חשו מחויבות נמוכה למלא את השאלון, דבר המשקף במידה מסוימת את תחושת המחויבות הנמוכה יותר שיש להם כלפי העצרת בכלל. עובדה זו מפתיעה, שכן ממלאי מקום וחברים מתמנים לתפקידיהם על בסיס רנדומלי ע"י הארגונים או הקהילות שלהם.

ממצא אקראי זה מצביע על כך ששומה על מארגני העצרת להקדיש מחשבה לשיפור האינטגרציה ותחושת השיתוף והשתייכות בקרב ממלאי המקום.

פחות מחמישית מן המשיבים היו חברי חבר הנאמנים, בעוד שכמעט 40% שימשו באחת מהוועדות של חבר הנאמנים.

המשיבים הצעירים התאפיינו בכך שדיווחו על השתייכויות ארגוניות מועטות. נראה שרבים מהם באו כמשקיפים, בעוד שהמשיבים המבוגרים היו, לעתים קרובות יותר, קשורים באופן מובהק למשלחת רשמית זו או אחרת.

חלק ניכר מן המשיבים (23%) הם אנשי מקצוע בשכר ולא מתנדבים שלא בשכר. יתרה מזו, יש הבדלים חדים ביחס זה בין הישראלים לבין כל האחרים. מתוך הישראלים שנכחו, הרוב (54%) היו אנשי מקצוע; מתוך האחרים, רק כששית היו אנשי מקצוע.

ייתכן שהבחנה זו בין אנשי המקצוע למתנדבים טמונה ביסודן של כמה מנקודות איתן ההסכמה בין הישראלים לבין עמיתיהם בתפוצות. בתפוצות נמצאים בעיקר מתנדבים, על כל המשתמע מכך בנוגע לסטאטוס החברתי שלהם, לאידיאולוגיה ובהשקעה בתוצאות ההחלטות. בישראל נמצאים אנשי מקצוע בשכר, דבר שברוב המקרים משמעותו היא פחות אמצעים כספיים אישיים והשקעה אישית עמוקה ביותר במדיניות ובהחלטות של העצרת. על אף שההתייחסות אל העצרת היא כאל שותפות בין התפוצה האוהדת לבין נציגים ישראלים, למעשה מתברר שהעצרת מאחדת בקרבה אנשים בעלי אינטרסים שונים מאוד ואשר באים מרקע שונה מאוד.

ישנה רמה חשובה אחת שבה הנציגים מישראל ומהתפוצה רחוקים מלהיות עמיתים של ממש. הדינמיקה האישית היא לעתים כזו, שאנשי המקצוע הישראלים רואים במתנדבי התפוצות אנשים חסרי הכשרה הנדחקים בכוח למערכת; מתנדבים רבים בתפוצות מרכינים ראש, מצד אחד, בפני אנשי המקצוע הישראלים, ומצד אחר הם עשויים להטיל ספק ביכולתו של אותו איש מקצוע ישראלי.

העובדה שהבחנה בין אנשי מקצוע למתנדבים חופפת את ההבחנה ישראל - תפוצות תורמת, קרוב לוודאי, להעמקת מקורות המחלוקת ואי-ההבנה.

המדגם

במהלך עצרת הסוכנות היהודית ב-1994, סגל המחלקה לפיתוח מנהיגות ודור ההמשך של ההסתדרות הציונית העולמית הפיץ בין כל הצירים וממלאי המקום שאלון בן 8 עמודים. השאלונים הודפסו בארבע שפות (אנגלית, צרפתית, עברית וספרדית) כדי לאפשר השתתפות מרבית.

אחרי תום העצרת שלחה המחלקה שאלונים לצירים שלא השיבו. בסיכומו של דבר הוחזרו 272 שאלונים והם מהווים את הבסיס למחקר זה.

חמש קבוצות מפתח: מסיבות שונות התברר שנוח לחלק את 272 המשיבים לחמש קבוצות מפתח.

1. נציגי המגבית המאוחדת וקרן היסוד מארה"ב ומקנדה (110).
 2. נציגי ההסתדרות הציונית העולמית מארה"ב ומקנדה (42).
 3. נציגי ההסתדרות הציונית העולמית מארצות אחרות (26).
 4. נציגי קרן היסוד מתפוצות שאינן ארה"ב וקנדה (26).
 5. נציגי ההסתדרות הציונית העולמית מישראל וישראלים אחרים מהסוכנות היהודית (אנשי מקצוע) ומארגונים אחרים (42).
- בנוסף לכך קיימים 26 משיבים הכלולים בסיכומים שלהלן, אך אין להם התאמה מושלמת לאף אחת מחמש הקטגוריות העיקריות שלעיל.

המבנה הזה מאפשר את ההשוואות השימושיות הבאות, המופיעות לעתים קרובות בטקסט:

- "מגביתנים" לעומת "ציונים" (דהיינו, המגבית וקרן היסוד לעומת כל האחרים).
- מנהיגים מהתפוצות לעומת מנהיגים ישראלים (המגבית, קרן היסוד וההסתדרות הציונית בתפוצות לעומת הישראלים).
- מנהיגים צפון-אמריקנים לעומת מנהיגים מתפוצות אחרות (מנהיגים של המגבית ושל ההסתדרות הציונית העולמית בצפון אמריקה לעומת מנהיגים של קרן היסוד ושל ההסתדרות הציונית העולמית במקומות אחרים, אך לא בישראל).

63% מן המשיבים היו מצפון אמריקה. הישראלים היוו 17% מן המדגם, ו-20% הנתרים היו מארצות תפוצה אחרות.

בדיקת ההבדלים בגילאים המדווחת בטקסט הוגבלה למשיבים מצפון אמריקה, כדי למנוע בלבול בין ניתוח הגילאים לשוני בין הארצות. בניתוח התוצאות משמש

המונח "צעירים" למי שגילם מתחת ל-50,

המונח "בגיל העמידה" מציין את מי שגילם בין 50 ל-64

והמונח "מבוגרים" את מי שגילם 65 ומעלה.

נושאים הנידונים

מחקר זה של משתתפי עצרת הסוכנות היהודית 1994 שם לו למטרה לקדם את הבנתנו במנהיגות הנוכחית של הסוכנות היהודית, ההסתדרות הציונית העולמית, המגבית המאוחדת (UIA) וקרן היסוד. המשתתפים בפגישות השנתיות של עצרת הסוכנות היהודית מהווים במידה רבה אליטה משמעותית של מנהיגות יהודית. הם מייצגים, ככל קבוצה אחרת הניתנת להגדרה, את מי שמנהל באופן רשמי את יחסי ישראל והתפוצות. לפיכך, הן בזכות מי שהם והן בזכות מה שהם מייצגים, משתתפי העצרת מהווים קבוצה חיונית הראויה לבדיקה מדוקדקת.

השאלות

מחקר זה בודק מספר נושאים שיש ביניהם קשר מסוים:

- 1) מיהם המנהיגים הללו? מה הפרופיל והרקע שלהם? מנין באו? במה הם שונים, עד כמה שניתן לשער, מן המנהיגות היהודית הקהילתית בארצותיהם?
- 2) כיצד ניתן להעשיר אותם כמנהיגים יהודיים?
- 3) מנהיגי המגבית לעומת מנהיגי ההסתדרות הציונית -- אלה המוגדרים "מגביתנים" לעומת אלה המוגדרים "ציונים" -- במה הם שונים ובמה הם דומים זה לזה?
- 4) במה שונים זה מזה אמריקנים, ישראלים ואחרים?
- 5) במה שונים מנהיגים מבוגרים ממנהיגים צעירים יותר?

למחקר זה יש השלכות מעשיות על תוכניות פוטנציאליות לפיתוח מנהיגות ולחינוך. ממצאי המחקר עשויים לתרום מידע למאמצים להעשיר ולקדם את המנהיגים היהודיים העכשוויים ולמאמצים לגייס ולהכשיר את דור המנהיגים הצעיר יותר.

יתר על כן, הממצאים מתייחסים למערכת היחסים הקיימת בין "הציונים" לבין "המגביתנים", מערכת יחסים שעוררה פולמוס מסוים במשך השנים. המחקר מסייע לשני המחנות להבין את נקודות הדמיון והשוני שביניהם. בקצרה, וברמיזה על כמה מן הממצאים שיובאו בהמשך, הסקר מוכיח שבין הציבור המוגדר "ציונים" לבין הציבור המוגדר "מגביתנים" קיים, למעשה, דמיון רב יותר ממה שסברו רבים בעבר.

חקר המנהיגות היהודית הוא תחום הנמצא עדיין בחיתוליו, בלשון המעטה. בניגוד לתחומי מחקר אחרים במדעי החברה, ואפילו תחומים הנוגעים ליהדות זמננו, לא עמדו לרשות החוקרים קורפוס קודם של ידע או מחקרים קודמים, שיאפשרו ניסוח הנחות יסוד. כתוצאה מכך, ממצאי המחקר הנוכחי הם בגדר תובנות הקשורות ביניהן בקשר רופף, רופף בהרבה ממה שמתקבל במחקרים אחרים. לעתים קרובות מעוררים ממצאי המחקר שאלות חדשות במקום לענות על הקודמות.

המחקר מתחיל בבדיקת הרקע הארגוני של המשתתפים. בהמשך נבדקים הפרופיל הדמוגרפי שלהם, המאפיינים היהודיים שלהם, מעורבותם בישראל, תבניות המנהיגות שלהם בחיי קהילה, יחסם לפיתוח מנהיגות, דעותיהם על נקודות נבחרות ביחסי ישראל והתפוצות וכמה סוגיות אחרות.

סיכום הממצאים

1. המחקר מבוסס על תשובות ל-272 שאלונים, מתוך מדגם של 398 חברי העצרת ו-281 ממלאי מקום. מתוך המשיבים 110 הם אנשי המגבית המאוחדת לישראל (UIA), 68 הם אנשי ההסתדרות הציונית העולמית בתפוצות ו-26 הם אנשי קרן היסוד. בנוסף לכך היו גם 42 ישראלים שייצגו את ההסתדרות הציונית העולמית ו-26 אחרים מישראל.
2. ממלאי המקום ענו באחוזים נמוכים בהרבה מן החברים, דבר המעיד אולי על חוסר השתלבות של ממלאי המקום בעצרת.
3. נשים היוו 40% מתוך המשיבים מצפון אמריקה, אך הן היוו רק 20% מן המשיבים ממקומות אחרים.
4. שני-שלישים מן המשיבים היו בני 50 ומעלה; הישראלים היו הקבוצה הצעירה ביותר ופלח ההסתדרות הציונית בתפוצות היה המבוגר ביותר.
5. כמחצית היו יהודים קונסרבטיבים, עם שיעור גבוה עוד יותר בקרב המשיבים מצפון אמריקה.
6. המשיבים דיווחו בדרך כלל על רמות גבוהות של מסורתיות; לדוגמה, רובם אומרים שהם לומדים טקסטים יהודיים.
7. הם דיווחו גם על רמות גבוהות של חינוך יהודי (אף כי הרמה נמוכה יותר בקרב המשיבים מתוך המגבית המאוחדת לישראל).
8. רבים קשורים קשר הדוק לישראל: 24% הם בעלי דירות בישראל; ל-41% יש אינטרסים עסקיים בישראל; 71% שקלו לעלות לישראל.
9. ילדיהם גם הם קשורים לישראל. שלושה רבעים מילדי המשיבים מהתפוצות שהו בישראל במסגרת תוכניות של "החוייה הישראלית"; ילדיהם של מחצית מן המשיבים חיו בישראל 4 חודשים או יותר; ל-23% מן המשיבים יש ילדים החיים כעת בישראל.
10. מתוך אלה שילדיהם נשואים, רק 8% מן המספר הכולל של הילדים נישאו בנישואי תערובת (ממצא זה אינו לוקח בחשבון את הישראלים).
11. אשר לניסיונם כמנהיגים בארגונים שונים, כמעט כולם עמדו בראש בתי כנסת ומיעוט נרחב החזיק בעמדות מנהיגות במוסדות חינוך יהודי. משיבי המגבית המאוחדת לישראל מדווחים על רמות גבוהות של מעורבות בפעילויות הפדרציות והמגבית היהודית המאוחדת, בעוד שהמשיבים מן ההסתדרות הציונית העולמית מדווחים על מנהיגות בתנועה הציונית. כקבוצה, הם מדווחים על רמת מעורבות יחסית נמוכה בארגוני סיוע ובמרכזים קהילתיים יהודיים בתקופות קודמות.
12. דעותיהם על המיומנויות הנדרשות ממנהיג יהודי קובעות, כי המיומנויות החינוכיות חשובות בהרבה מהמיומנויות הניהוליות.
13. הם מדווחים על עניין גדול בלימוד נושא יחסי ישראל-תפוצות ובמעורבות פעילה בתחום זה.

פרופיל של מנהיגות

סקר חברי עזרת הסוכנות היהודית 1994

- מיהם המנהיגים הללו? מה הפרופיל והרקע שלהם? מנין באו?
- במה הם שונים מן המנהיגות היהודית הקהילתית בארצותיהם?
- כיצד לפי דעתם, ניתן להעשיר אותם כמנהיגים יהודיים?
- מנהיגי המגבית לעומת מנהיגי ההסתדרות הציונית -- "מגביתנים" לעומת "ציונים" -- במה הם שונים ובמה הם דומים זה לזה?
- במה שונים זה מזה אמריקנים, ישראלים ואחרים?
- במה שונים מנהיגים מבוגרים ממנהיגים צעירים יותר?

פרופ' סטיבן מ. כהן
מרכז מלסון לחינוך יהודי בתפוצות
האוניברסיטה העברית בירושלים

יוני 1995

בחסות:

המחלקה לפיתוח מנהיגות ודור ההמשך של ההסתדרות הציונית העולמית
ולשכת המזכ"ל, הסוכנות היהודית

